

PSYKET UT AV REFORMER

IMPORTERTE VEKTALL

OVERVÅKNINGSTRØBBEL

UNDERSLAGSSKANDALEN

BRUTT TILLIT

Samskipnaden presset ut styreleder

Til tross for at Truls Boholm var studentenes representant og Studentsamskipnadens styreleder, ble han ikke innkalt til det hemmelige styremøtet der direktøren

ble suspendert og politianmeldt, ny direktør konstituert, og Boholm selv erstattet av en ny styreleder.

SIDE 4

*De beste ønsker for julen
og det nye året.*

STUDENTSAMSKIPNADEN

Studentopprør i Nepal

TIPS UTROPIA!

Hvis det er noe du mener vi bør vite om. Beste tips premieres med 2 billetter til Tromsø Kino

TROMSØ
KINO

PÅ KINO I FEBRUAR

- 06.02. Lost in Translation - Scary Movie 3 - Seabicut Olsenbanden jr. på rocker'n
- 13.02. Motorsagmassakren - Mona Lisa Smile Når du minst venter det - The Station Agent
- 20.02. Min bror bjørnen
- 27.02. Smala Sussie - Cold Mountain

Eneveldig kongedømme og monarkifientlige studenter kommer sjelden overens

LEDER

Grensenes uklarhet

Det er et slit å bli voksen. Vi må tilpasse oss rutiner, få oss jobb, bli produktive samfunnsborgere med passe lønn, passe bil og passe familie. Gjennom alt dette må vi ta valg som tar hensyn til mange interesser og mange mennesker. Det er vanskelig logistikk dette å anpasse seg på best mulig måte til den kravstore verden vi lever i. Mange av oss begynner på en høyere utdanning med håp om å få en godt betalt jobb som ikke er altfor kjedelig. Og hele tiden blir vi presentert for nye krav i en sykkelig jakt på suksess. Kombiner dette med prestasjonspress og det hender at forskjellen mellom rett og galt blir uklar.

En av slike tilfeller av grenseland mellom rett og galt opplevde Utopia fra by-patrioten, lokalavisen Bladet Tromsø. De hadde et første side oppslag som var en ganske så nærliggende kopi av en sak vi hadde slått opp ei uke før. Det at de brukte den samme statistikken er vel ingenting galt med, men når de samme kildene dukker opp, nesten samme bilde, samme intervjuobjekter og til og med den samme overskriften da mener vi at en henvisning til originalsaken er på sin plass. Kanskje vi er bare idealister som tar moralske skrupler på alvor. Kanskje journalisten og den ansvarlige redaktøren i Bladet Tromsø ikke hadde de samme følere som folk flest. Kanskje er presse etikk en ufordelaktig tåkete begrep som krever noe form for moralsk overlegenhet. Uansett var deres innstilling at så lenge de intervjuet folk selv så var det i orden. Det at vår nyhetssjef brukte av sin tid og energi å bygge under deres sak tok de ingen kritikk for. Nå vet jeg hvordan en journalistisk karriere skal bygges, glem Woodward og Bernstein, jeg skal se opp til Bladet Tromsø.

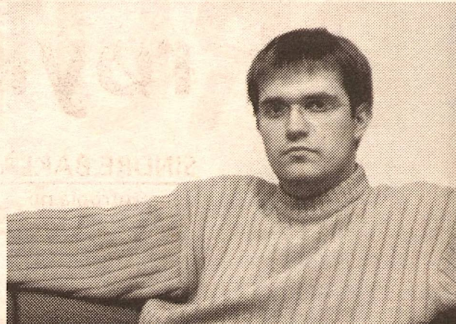
Det at penger er roten til alt ondt har bestefaren min påstått i 60 år. I et intervju med TV-Tromsø fortalte en gråtkvalt styreleder i Studentsamskipnaden, Ben Schei om de mistankene om underslag rettet mot administrerende direktør. Det gikk klart frem at denne mannen hadde en positiv innvirkning på livet til sine medarbeidere i sin lange virke som ansatt på Samskipnaden. Han ble beskrevet som en god sjef og var en mann jeg og du stolte på med våre penger og vårt velferd. Direktøren tilstod til slutt underslag på et seksifret beløp til sjokk og fortvilelse for mange.

Det er nesten slik at man må si seg enig med den norske kriminologiprofessoren Nils Christie i at pengene har tatt hodets plass hos menneskene.

Maja Sojtaric

SIDE 2 INTERVJUET

Djevelens advokat

Tor Arne Morskogen – nyvalgt som styremedlem for fredsstudiet.

Da de store massene demonstrerte mot invasjonen av Irak i fjor vinter, sammenliknet mastergradsstudent Tor Arne Morskogen demonstrantene med "nyttige idioter". Nå er han nyvalgt som styremedlem for fredsstudiet – synes han da at studentene ved fredsstudiet er idioter?

Tor Arne Morskogen, hva synes du om fredsstudiet?

– Det er åpenbart at det er et behov for et fredsstudie, og at ideen er kjempegod. Nå har ikke fredsstudiet ved UiTØ kommet så langt i utviklingen enda, men jeg mener absolutt at det er viktig og nødvendig.

I fjor vinter sammenliknet du de som demonstrerte mot Irak invasjonen med "nyttige idioter". Er de som går fredsstudiet idioter?

– På ingen måte. Jeg har det inntrykk at det er veldig dyktige studenter der. En annen sak er at jeg kanskje ikke mener at fredsstudiet skal være så politisk ladd. Det er jo en kjent sak at studiet blir dratt veldig i en politisk retning.

Mot venstre?

– Det er dine ord. Jeg er veldig skeptisk til å blande sammen rollen som fredssenter og aksjonist. Men for all del; Norge er et fritt land, der man er fri til å gå i demonstrasjonstog. Det var ikke Irak! Bortsett fra demonstrasjoner mot USA da, det var lov.

Du var ikke blant de som gikk i demonstrasjonstog?

– På grunnlag av det jeg visste på den tiden gikk jeg

ikke i tog. Hadde jeg visst hva jeg visste nå hadde jeg kanskje gjort det, men på den tiden var det viktig å holde tungen rett i munnen og være litt forsiktig, da mengden informasjon man hadde til rådighet var svært begrenset. Jeg synes også at debatten var veldig unyansert på den tiden. Jeg hadde problemer med å forstå hva demonstrantene egentlig demonstrerte mot. Det var et kaos av USA hat, Israel hat og jeg vet ikke hva. Jeg er fremdeles veldig usikker på hva de egentlig demonstrerte mot. Var det mot USA? Var det mot USAs planer om invasjon av Irak? Var det mot Israel? Jeg var også sterkt imot det at George Bush ble fremstilt som en større skurk enn Saddam Hussein. Folk mistet helt perspektiver. Saddam var en tyrann av verste sort, og jeg er ikke lei meg for at man ble kvitt han. Vi snakker her om en mann som gasset i hjel tusener og drepte hundretusener av sitt eget lands befolkning. Jeg vil også understreke at jeg synes det er veldig positivt at man har et engasjement, men jeg er litt usikker på om det å løpe i gatene er måten å prøve å få innflytelse på.

Du provoserte mange med dine uttalelser under krigen. Liker du å provosere?

– Jeg gjør vel på en måte det. Jeg liker å kaste ut brannfakler. Jeg var jo også forberedt på at det skulle blåse litt. Stemningen var veldig spesiell akkurat på det tidspunktet. Personlig synes jeg at debatten rundt krigen i Irak var preget av å være unyansert, og følte at noen måtte ytre et annet synspunkt. Etterpå ble jeg jo regelrett angrepet i kommentarer i Utopia! Personlig mener jeg også at det i media ble brukt en veldig unyansert språkbruk. Det ble fra enkelte hold hevdet at USA hadde tenkt til å teppebombe Bagdad, noe som overhodet ikke var tilfelle.

Er du for fred?

– Selvfølgelig vil jeg helst ha fred, men jeg mener også at krig av og til er et middel som til tider kan og må tas i bruk, enn videre at det kan finnes noe slikt som en rettferdig krig. Ikke det at Irak-krigen er en sådan.

Er du en person som folk liker å misforstå?

– Det tror jeg så absolutt, men jeg liker å spille djevelens advokat.

Journalister: Ingvild Buhaug
Pernille Dehli
Christian Grevstad
Glenn Fagervik
Kjartan Habbestad
Tord-Lind Hansen

Per Josef Insulan
Kain Magne Melhus
Thomas Metz
Tonje Merete Moe
Andreas Myrvold
Sian Constance O'Hara

Christopher Sørli
Eirik Linaker Berglund
Bente Jensen
Mikkel Berg

3

Onsdag 4. februar 2004

KOMMENTAREN

NEWS IN BRIEF

Læreren og røyken

SINDRE BAKLAND
dima@utopia.no

En ting jeg har lært i praksis som lærerhøgskolestudent er at lærerrollen sjelden slutter når læreren forlater klasserommet. Først og fremst er lærerens oppgave å undervise om teoretisk kunnskap og praktisk anvendelse av den. Vi skal også lære elevene sosialt akseptable holdninger angående blant annet mobbing, respekt og toleranse. Dette er avhengig av at elevene respekterer oss som lærere og mennesker.

Røykende forbilder

Røyking er foreløpig en lovlig aktivitet som ganske mange voksne mennesker bedriver. Selv om noen misliker røyking må de uansett respektere at dette er et individuelt valg. De fleste røykere respekterer at det ikke er lov å røyke på mange offentlige plasser inkludert skoleområder. I tillegg er det blitt flere og flere restriksjoner mot røykere. Heldigvis har man enda lov til å gjøre det man selv vil i sin egen fritid. Men gjelder dette privilegiet for lærere også?

Som lærer er man forventet å være et forbilde for elevene. Noen forventer dermed at lærere skal være perfekte rollemodeller. Dermed kan det vekke protester om en lærer i sin egen fritid røyker og blir observert av elever selv utenfor skolens område. Denne problemstillingen er særlig aktuell på ungdomstrinnet. Selv om de fleste lærere vil gå fram som et godt forbilde er det uakseptabelt å forvente at de skal gjemme sine fullt lovlige laster. Først og fremst fordi en av normene de skal lære elevene sine er integritet. Integritet impliserer at voksne mennesker skal stå for sine valg.

Uklart skille

Men hva med gråsoner i skoletiden som for eksempel friminuttene?

Hvor mye er en lærer

forpliktet til å gjemme seg for elever for å skjule sin lovlige avhengighet? Når både lærere og elever må utenfor skolens område for å røyke i friminuttene er det alltid en mulighet for at de kan støte på hverandre. For det er naivt å tro at ingen av elevene i ungdomskolen røyker. Siden det sjelden er lov for elever å bevege seg utenfor skolens område i friminuttene må læreren ha en sanksjonsmulighet til for eksempel å sende de tilbake til klasserommet. Hvordan kan læreren utøve noen form for autoritet overfor eleven når autoriteten blir undergravd av at man leker katt og mus? Vil elever ha mer respekt for en lærer som gjemmer seg for å røyke eller en lærer som røyker åpenlyst i sin egen fritid? Blir ikke dette et signal på at det er greit å røyke så fremst ingen ser det?

Urimelig kriminalisering

Sannsynligheten for at elever skal begynne å røyke fordi de har sett læreren gjøre det på gata vil jeg anse som relativt liten. Grunnen til at blant annet jeg begynte å røyke var at fotballtalentet ikke strakk til og jeg måtte ty til tobakk og alkohol. Det var i hvert fall ikke for at tysklæreren min røykte. Videre kriminalisering av røykere vil ikke ha en preventiv virkning hvis disse røykere er vanlige mennesker som er grunnsteinene i samfunnet. Jeg påstår verken at røyking er sunt eller at man skal promotere det, men at grenser for stigmatisering viskes ut. Hvis våre fremtidige lærere blir brennmerket som kriminelle fordi de har en lovlig avhengighet som ikke begrenser deres kapasitet til å utøve sin jobb føler jeg at anti-røykekampanjen har gått for langt. Unge mennesker lærer mye gjennom observasjon. Hvis de observerer at røykere utsettes for en sosialt akseptabel mobbekampanje, hvordan skal da en røykende lærer få respekt?

THE ASSOCIATION OF STUDENTS in Tromsø broke the law by forcing its chairman of the board, Truls Boholm, to resign. Last week the CEO of the association was fired, and is currently under investigation for embezzlement. Under these circumstances a new chairman of the board was appointed. Reportedly, the decision was made behind closed doors during a secret meeting Wednesday two weeks ago. All the while this was kept secret to Boholm.

INTERNATIONAL STUDENTS that attend Norwegian universities and colleges risk being monitored by the Norwegian authorities if they hail from outside of the EU or North America. According to the Norwegian Intelligence Service, the information is collected on the grounds of terrorist suspicions, a claim confirmed by the top management at UiT. However, officials assure that names are only disclosed upon demands rooted in proper legislation, which in recent years have been very few.

REFORMS ARE FRUSTRATING, a number of psychology majors say. According to the new guidelines for admission to the professional school, male students are preferred as opposed to female in order to promote gender equality. Moreover, in order to get accepted, the students have to go through a lottery in which students are chosen by grades, then luck. Both practises have created downbeat atmosphere among the freshmen hoping to enter professional school next fall.

INTERNALIZATION of the student body at the University of Tromsø has been proven wrong by recent statistics. In the fall of 2003 less than a half percent of the students went abroad to study. Jørgen Fosslund, the coordinator of international studies, says poor international intercollegiate co-operation is to blame. However, he predicts, we will witness a significant growth as the *quality reform* begins to kick in during the next couple of years.

03101

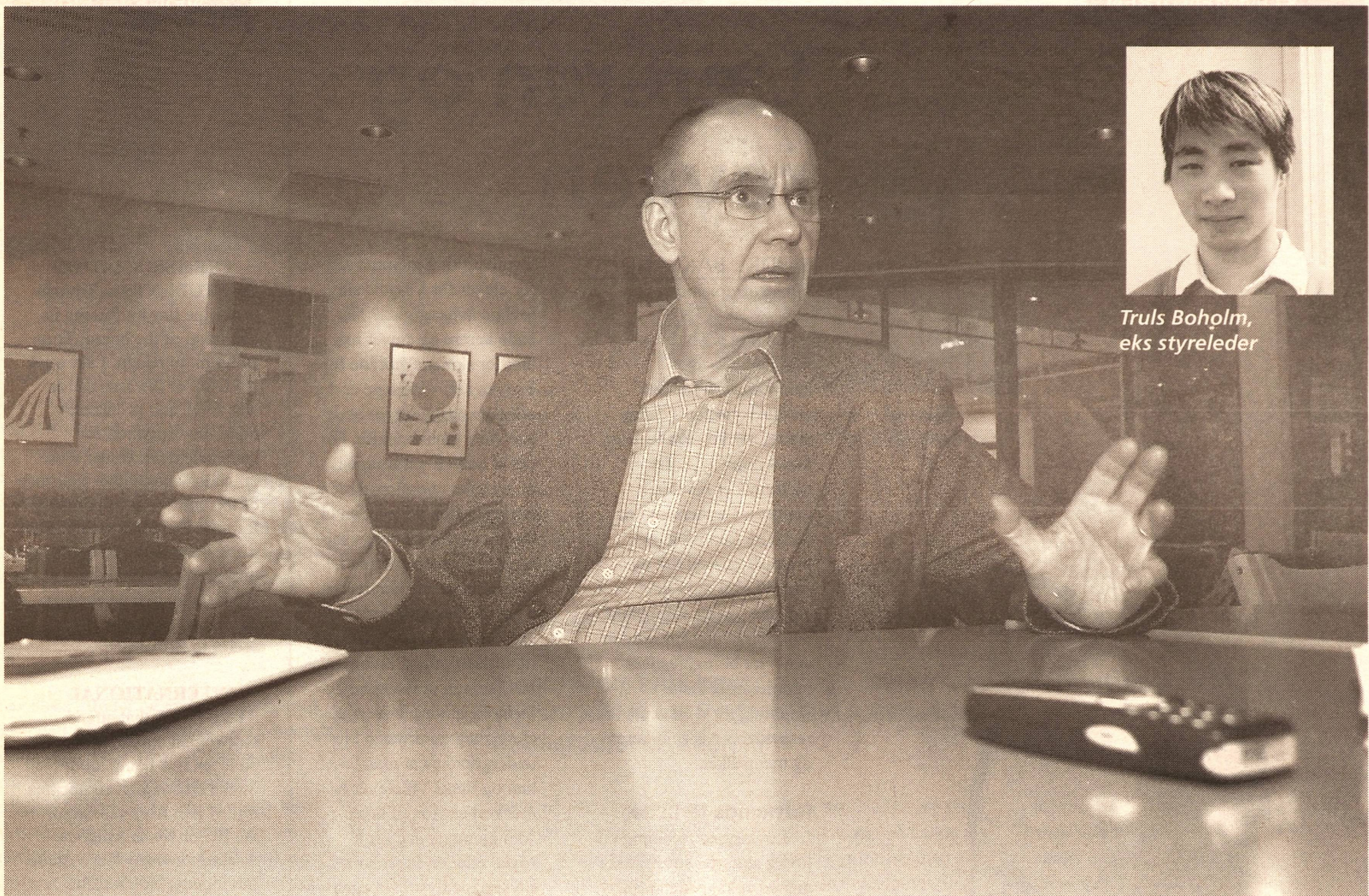
57197573231192

Nyhetsredaktør

Dima Emelianov
nyhet@utropia.no
Kontor 77 64 59 03
Mobil 928 59 811

Bli hørt

Kronikk: 6000 - 8000 tegn
Kommentar: 3000 - 4000 tegn
Utrop: maks 2000 tegn

Truls Boholm,
eks styreleder

ULOVLIG: Styret ignorerte samskipnadsloven da de tilsatte Ben Schei som ny styreleder.

Samskipnaden presset ut styreleder

Studentsamskipnaden brøt loven da de anmeldte og suspenderte den underslagsiktede direktøren bak ryggen til daværende styreleder Truls Boholm.

KAI MAGNE MELHUS

kmmelhus@online.no

Til tross for at Truls Boholm var Studentsamskipnaden styreleder, ble han ikke informert om mistankene om økonomiske underslag. Han ble heller ikke innkalt til det hemmelige møtet der styret vedtok å velge ny styreleder, suspendere og politianmelde direktøren, samt konstituere ny direktør.

Dette bekrefter både Truls Boholm og nåværende styreleder Ben Schei overfor Utropia. Ben Schei innrømmer at styreleder formelt burde vært innkalt, men forsvaret avgjørelsen med at det var viktig at færrest mulig visste om saken, og at Boholm

hadde gitt uttrykk for at han ønsket å trekke seg. Boholm ønsker ikke å kommentere hvorfor han ikke ble innkalt til styremøtet.

Mistet autoriteten

Først etter politiets pågrepelse av den siktede direktøren blir Boholm informert av Schei. Da hadde styret allerede avsatt ham som styreleder.

Ifølge studentsamskipnadsloven er det styret, med Truls Boholm som daværende leder, som er Samskipnaden øverste myndighet.

Etter det Utropia erfarer ble Truls Boholm mer eller mindre presset ut.

– Boholm hadde mistet autoriteten i styret og ville neppe blitt gjenvalgt hvis han hadde ønsket en ny periode, sier en sentralt plassert kilde. Utropia vet at Schei noen dager før det hemmelige møtet tok kontakt med Boholm og spurte om han stilte til gjenvalg. Boholm svarte nei.

Boholm var uinformert

– Jeg ønsket å gå av som styreleder av personlige

årsaker. Meningen var at det skulle skje på det ordinære styremøtet, men på grunn av situasjonen skjedde det nå, sier Truls Boholm.

Det ble holdt flere hemmelige møter på Høgskolen i Tromsø da mistanken mot den anmeldte direktøren ble styrket. Hele tiden ble det ført nøye regnskap over hvem som visste hva. På tidspunktet da politiet ble kontaktet var det totalt 25 personer som var informert. Men styrelederen var ikke en av dem.

Til tross for at det ble gjort iherdige forsøk på begrense antall involverte personer, lekket det informasjon ut. Ifølge ledelsen fryktet de kvelden før pågrepet at en velinformert journalist fra Bladet Tromsø ville blåse saken, og at den mistenkte direktøren dermed ville bli informert før politiet slo til. Til tross for at det var i strid med loven, opplyser Schei at de hemmeligholdt situasjonen for styrelederen av ovennevnte årsaker.

UNDERSLAGSSKANDALEN

– Administrerende direktør ved Student-samskipnaden i Tromsø ble 26. januar siktet for grovt økonomisk utroskap.

– Samskipnadsstyret vedtok 25. januar å suspendere og anmelde mannen. I samme styremøte ble Helen Knoph Larsen konstituert som ny direktør og Ben Schei valgt som ny styreleder.

– Politiet mener at

underslagene har pågått over flere år, og at det handler om et sekssifret beløp. Strafferammen er på 6 år.

– Student-samskipnaden i Tromsø (SiTø) er velferds-organisasjonen for byens universitet- og høgskoles-tudenter. SiTø omsetter årlig for nærmere 130 millioner kroner.

TIPS UTROPIA!

Hvis det er noe du mener vi bør vite om. Beste tips premieres med 2 billetter til Tromsø Kino

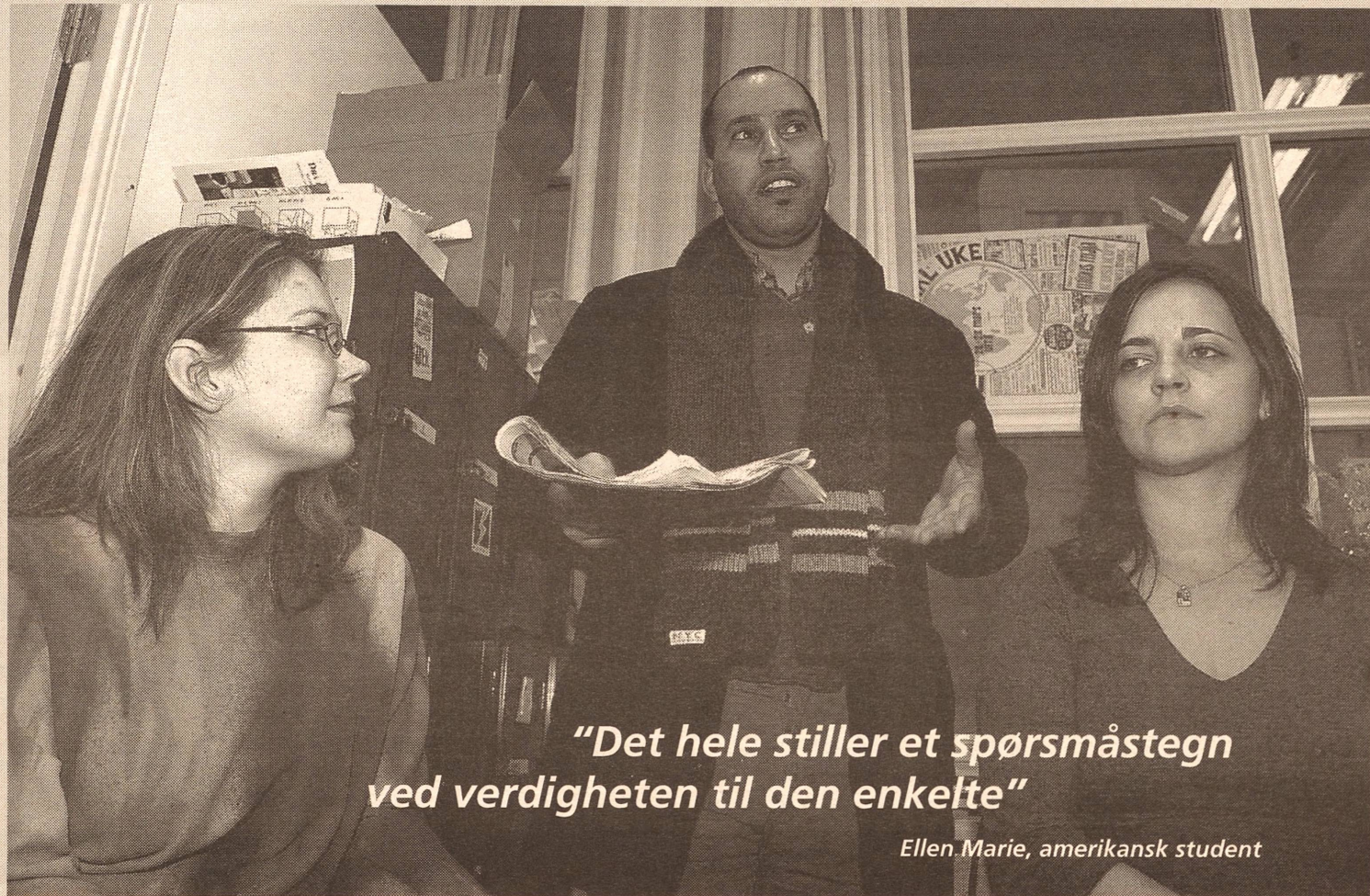
PÅ KINO I FEBRUAR

06.02.	Lost in Translation - Scary Movie 3 - Seabiciuit Olsenbanden jr. på rocker'n
13.02.	Motorsagmassakren - Mona Lisa Smile Når du minst venter det - The Station Agent
20.02.	Min bror bjørnen
27.02.	Smala Sussie - Cold Mountain

Privatister ved Universitetet i Oslo må nå betale opptil 12.000 kroner for en eksamen til 60 studiepoeng, mens privatister ved NTNU slipper unna med 360 kroner, skriver Universitas. Økningen ved UiO er markant sammenlignet med samme antall studiepoeng for to år siden. Da kostet en tilsvarende eksamen kun 1700 kroner. Ifølge Arild Underdal, rektor ved NTNU, ligger årsaken til den betydelige prislappen i at privatistene ved UiO er så mange at de nærmest blir en byrde for universitetet.

MTV i USA starter neste uke en egen kanal spesielt rettet mot studenter i høyere utdanning, skriver Adresseavisen. Kanalen, som blir en oppfrisket versjon av College Television Network, som MTV kjøpte i 2002, vil kunne ses i studentboliger, kantiner, og treningsentre ved 720 universitet og høyskoler. Programtilbudet vil blant annet bestå av band som ennå ikke er slått gjennom, samt nyhetssendinger og programmer om emner som jobbsøking og hvordan finne den riktige kjæresten

Overvåker studenter

“Det hele stiller et spørsmåstegn ved verdigheten til den enkelte”

Ellen Marie, amerikansk student

DISKRIMINERT: Ellen Marie Jensen, Abdelaziz Berjdahem, og Nina Rojina mener myndighetene er paranoide, og krenker deres frihet. Foto EIRIK LINAKER BERGLUND

Ifølge universitetsledelsen er det vanlig praksis å overlevere navn på internasjonale studenter til PST. – Diskriminerende, mener president i ISU, Nina Rojina.

BENTE JENSEN
bentejensen80@hotmail.com

DIMA EMELIANOV
nyhet@utropia.com

Universitetet i Bergen overleverte i september 2003 en liste med 543 navn på internasjonale studenter til Politiets sikkerhetstjeneste (PST). I en uttalelse fra PST kom det fram at dette er et pågående tiltak for å forebygge potensielle terrorhandlinger, særlig med masseødeleggelsesvåpen i fokus, skriver studentavisa Studvest. Med rikets sikkerhet som det overordnede mål overvåkes studenter fra land utenfor EU, EØS, og Nord-Amerika.

– Diskriminering

Ved Universitetet i Tromsø er det 600 internasjonale studenter fra 61 forskjellige nasjoner, hvorav et stort antall kommer fra land utenfor EU, EØS, og Nord-Amerika. Ifølge Nina Rojina, president i International Student Union (ISU), har nyheten om en slik praksis skapt forbitrelse i det internasjonale miljøet på UiTø.

Internasjonale studenter er i sjokk og oppfatter dette som diskriminering, forteller Rojina, som undrer hva det neste steget vil være.

– Vil de forby opptak på kjemistudier dersom en har internasjonal bakgrunn?

Hun får støtte fra medstudentene Abdelaziz Berjdahem og Ellen Marie Jensen, henholdsvis fra Marokko og USA, som også mener terroriststemplingen er et urimelig tiltak.

Dårlig velkomsttegn

– Det å bli konstant overvåket, sier den marokkanske master-

studenten Abdelaziz, føles frihetskrenkende. I tillegg vil det være skamfullt hver gang jeg skal introdusere meg som en person fra Afrika, særlig siden jeg er fra et arabisk-islamisk land, forklarer han.

– Det hele stiller jo et spørsmålstegn ved verdigheten til den enkelte, slutter masterstudenten Ellen seg til. Hun kan overhodet ikke forsvare overvåkningen av internasjonale studenter som et ledd i “krigen mot terror”, selv om hun er amerikansk statsborger.

– Alt dette antyder bare at enkelte studenter anses som trygge, mens andre som farlige på grunn av deres nasjonalitet. Og det er diskriminerende, sier Ellen forarget.

– Skal de samle informasjon, bør de samle informasjon om meg også. Selv om jeg er en vestlig student.

Ingen av studentene tror imidlertid at PST vil spore opp potensielle terrorister blant utenlandsstudenter i Norge.

– Dersom en person vil lage masse-

ødeleggelsesvåpen er ikke et norsk universitet middelet for å nå målet, sier Ellen, informasjonen finnes jo på internett.

Ifølge de tre er dette et dårlig velkomsttegn, men vil neppe fungere som en avskrekningsfaktor for fremtidige internasjonale studenter.

Få navn overleveres

Ledelsen ved Universitetet i Tromsø bekrefter at denne overvåkningen ikke er begrenset til Bergen. Også UiT overleverer informasjon til PST om studenter som faller utenfor de ovennevnte geografiske kategoriene, bekrefter rektor Jarle Aarbakke.

– Inntil nylig ante jeg ikke at vi drev med det, forsikrer Aarbakke, og jeg føler ubehag ved at mine studenter utsettes for overvåking.

Universitetsdirektør Arne Benjaminsen bekrefter at navn har blitt overlevert til PST, men påpeker at dette både er langt tilbake i tid, og er begrenset til et veldig lite

antall studenter.

– Alle henvendelser går direkte til universitetsledelsen og vi befinner oss i en situasjon der vi har kontroll på all informasjon som blir overlevert til PST. I tillegg blir opplysningene kun overlevert ved en skriftlig henvendelse som har hjemmel i lov, forsikrer Benjaminsen.

Benjaminsen tilbakeviser imidlertid at kravene om å oppgi informasjon er begrenset til enkelte fag, og påpeker at når interessen melder seg, er det bestemte nasjonaliteter PST vil kartlegge og følge.

– Det ble blant annet overlevert informasjon i forbindelse med dødsdommen til Salmon Rushdie, da samtlige iranske statsborgere havnet i registeret til PST, konkluderer Benjaminsen.

Han understreker imidlertid at siden hans ansettelse i 2001, har det ikke vært forespørsler om noen konkrete navnelister.

Hollywood truer UiO med søksmål

Etter anklager om ulovlig fildeling av filmer via studentbynettet ved Universitetet i Oslo, har Universitetets IT-senter (USIT) valgt å stenge flere beboere ute fra Internett, melder Universitas. Ifølge assisterende IT-direktor Lars Oftedal, mottar USIT flere truende mailer i uka fra dominerende filmselskaper, deriblant New Line Cinema og Warner Brothers. – Flesteparten angår studenter ved studentbyene som bruker Napster-lignende programmer fra hyblene sine, sier Oftedal til Universitas.

"Historisk" stryk ved UiB

For andre år på rad er strykprosenten på historie ved Universitetet i Bergen over 42 prosent. Jørgen Christian Meyer, leder for historisk institutt, mener årsaken ligger i at studentene jobber alt for lite. – Tre-fire timers lesing om dagen er ikke nok, sier han til Studvest. Men Meyer vil likevel ikke legge alt av skylden på studentene selv, og påpeker den tidlige eksamensavviklingen som en av hovedgrunnene til de dårlige resultatene. Historieeksamen avlegges i november.

FRUSTRERENDE: Psykologistudentene Fredrik Wang Jørgensen og Eivind Hestvik Brækkan må trekke lodd om å komme inn på profesjonsstudiet i psykologi.

Foto LISA HALVORSEN

Reformer psyker ut psykologistudenter

For å komme inn på profesjonsstudiet i psykologi til høsten må du være dyktig, ha litt flaks, og helst være gutt.

BENTE JENSEN

bentejensen80@hotmail.com

Det er ikke så surt å tape lottogevinsten på to millioner kroner når du betalte 20 kroner for kupongen i kiosken. Men hva om du taper en loddrekning etter månedsvis på lesesalen og gevinsten var en plass på profesjonsstudiet i psykologi?

For søkere til profesjonsstudiet er dette scenarioet mer sannsynlig enn noensinne når de 24 plassene på profesjonsstudiet i psykologi skal fylles til høsten.

Samme karakter

– Jeg syntes det er ganske fælt å tenke på at det som jeg drømmer om å bli kan glippe fordi jeg har uflaks på en loddrekning, sier Anbjørg Dormænen som tar første år på psykologi bachelør (tidligere psykologi grunnfag) ved UiT og vil søke på opptak til profesjonsstudiet til høsten.

Det har alltid vært hard

kamp om å komme inn på profesjonsstudiet i psykologi; sist opptak var det 150 søkere som kjempet om de 24 plassene på UiT. Men ifølge fungerende kontorsjef ved Institutt for Psykologi, Svein Are Tjeldnes, vil det bli enda hardere kamp om plassene til høsten. Dette er delvis fordi det har vært en generell økning i antall studenter på førsteåret i bachelor psykologi.

Det er ganske fælt at det jeg drømmer om kan glippe på loddrekning

men også fordi opptaket til profesjonsstudiet i psykologi ble forsinket med et halvt år.

Ikke bare øker sannsynligheten for at flere studenter får samme karakter, men også kvalitetsreformens

overgang fra tallkarakterer til bokstavkarakterer gjør at differensieringa mellom studentene blir mindre.

Loddrekning frustrerer

– Loddrekning mellom kandidater med samme karakter er derimot ikke noe nytt, påpeker Tjeldnes.

Ifølge Tjeldnes oppleves bokstavkarakterene som urettferdig bare fordi man hele tiden sammenligner med det gamle tallsystemet.

– En A er en A, verken svak eller sterk, i det nye systemet, sier Tjeldnes.

Kan man da avgjøre hvem som får plassene på profesjonsstudiet på en annen måte?

– Beholdt de gamle tallkarakterene, kommer det raskt fra Anbjørg.

Anbjørg og medstudentene Liv Falkenberget og Berit Bergslid Salvesen synes det ville vært mer rettferdig å tape etter en intervjurunde enn etter en loddrekning.

– Selv om det er et slag i

trynet vet du at du har tapt rettferdig, sier Liv.

Kjønnskvoltering

Kameratene Fredrik Wang Jørgensen og Eivind Hestvik Brækkan, som begge kommer til å søke på profesjonsstudiet

Selv om det er et slag i trynet, ville det vært mer rettferdig å tape etter en intervjurunde

i psykologi til høsten, har likevel grunn til å smile. En kjønnskvolteringsreform har nemlig blitt innført, og den gjør at Fredrik og Eivind vil ha større sjanse enn sine kvinnelige medstudenter til å få en plass på profesjonsstudiet.

– Det er pussig, prosentvis er de som søker og de som kommer inn på profesjonsstudiet det samme, men jenter er jo generelt faglig

sett sterkere enn gutter, sier Tjeldnes.

Jenter utgjør nå cirka 75% av studentene på både førsteåret i psykologi grunnfag og på profesjonsstudiet. Målet med den nasjonale kjønnskvolteringen er å rette opp denne skjevheten, og skape en 40/60 fordeling mellom gutter og jenter på profesjonsstudiet i psykologi.

200 søkere

På tross av at oddsen er i mot dem, uttrykker jentene forståelse for at det må være en jevnere fordeling mellom gutter og jenter på et profesjonsstudium der man skal behandle mennesker.

– Man må ha litt impulser fra begge kjønn, men det er selvfølgelig kjipt for oss jenter, sier Berit.

Instituttet for Psykologi venter rundt 200 søknader til profesjonsstudiet når fristen går ut 15 april. Bare 24 kommer inn.

Privatistgebyr ved UiO mangedobles

Privatister ved Universitet i Oslo må nå betale opptil 12.000 kroner for en eksamen til 60 studiepoeng, mens privatister ved NTNU slipper unna med 360 kroner, skriver Universitas. Økningen ved UiO er markant sammenlignet med samme antall studiepoeng for to år siden. Da kostet en tilsvarende eksamen kun 1700 kroner. Ifølge Arild Underdal, rektor ved NTNU, ligger årsaken til den betydelige prislappen i at privatistene ved UiO er så mange at de nærmest blir en byrde for universitetet.

Færre inkassosaker i Lånekassen

Mens det blir flere inkassosaker hos mange andre kreditorer, blir det færre hos Lånekassen. Sammenlignet med året før var tallet ved utgangen av 2003 gått ned med 3200 tilfeller, eller 57 millioner kroner. Ifølge Lånekassen er det nå flere som ordner opp for seg, og informasjonsdirektør Wenche Merli peker ut Lånekassens muligheter til å gi betalingsutsettelse til kunder som kun har kortvarige betalingsproblemer som en av de pådrivende kreftene.

7

Onsdag 4. februar 2004

Studentsamfunnet i Tromsø presenterer:

/pænga/

Studentrabattordningen i Tromsø

10% rabatt på ALLE varer!
Ost, olje, eddik, spekemat,
pasta, og MYE mer!

Sjøgt. 39 tlf 77 65 57 29

10% på alt av
behandling!
(ikke på produkter på salg)

10% rabatt på briller og
linser, 20% på
halvårspakke linser

Brillehuset as
Storgt. 88 tlf 77 68 21 43

10% rabatt av
ordinærpris på varekjøp
på over 150 kr

Gratis hjemkjøring ved
kjøp av kapitalvarer

10% rabatt av
ordinærpris på alle
varer

Gode studentpriser, opp
til 25% rabatt

15% rabatt på CD'er til
ordinærpris

Statoil Isrenna:
20% på bilrekvisita og
service, 10% på dagligvarer
Stakkevollvn 328 Tlf 77 67 05 43

10% rabatt på kaffe og
te i løsvekt

Studentpriser på trening.
Stikk innom for et tilbud
og en prøvetime!
Strandtorget 1, sentrum
Huldervn 8, Langnes

10% rabatt på mange
varer, og tilbud på
spesialutstyr

10% rabatt av ordinærpris
på varekjøp over 400 kr.

Total student
programmet - alt du
trenger i hverdagen!

10% rabatt på alle varer
til ordinær pris

10% rabatt av
ordinærpris på varekjøp
på over 50 kr

10% rabatt på varer til
ordinærpris, 5% på parfyme
Storgt. 79 - 83 tlf 77 68 24 51

For studieåret H-03/V-04

Rabatten gis bare ved fremvisning av studentbevis.
Med forbehold om endringer

Importerte vekttall

Myten om økt internasjonalisering har møtt sitt isberg – på semesterbasis drar under en halv prosent av Tromsø-studentene på utveksling.

DIMA EMELIANOV

nyhet@utopia.com

Høsten 2002 pakket statsviteren Anne Hansen og ytterligere 14.000 norske studenter kofferten og satte kursen mot et lærested utenfor Norge. Med dette markerte de det høyeste antallet norske utenlandsstudenter noensinne; det siste tiåret har gruppen blitt fordoblet. Og til tross for at trenden nå flater seg ut, etablerte 90-tallet en solid kontingent av norske studenter i utlandet, med en total vekst på 30 prosent. Og dette er ikke uten grunn.

PARIS, FRANKRIKE. – Det er klart mye er annerledes, men jeg ville ikke vært foruten det året, mimrer den nå ferdigutdannede statsviteren Anne Hansen. Hun tilbrakte det siste av sine seks studieår i Frankrike; et semester i Nice, og et i Paris.

– Skolen var kanskje ikke den beste, og eksamensordningene noe annerledes. Vi hadde blant annet ikke det samme eksamensjaget og slappet mer av – det var ikke så mye faglig press. Men det var jo heller ikke derfor jeg dro, forteller Anne som er mer enn fornøyd etter å ha kommet tilbake med et nytt språk i bagasjen.

– I tillegg handler det jo ikke bare om det akademiske, fordi en lærer jo mye om seg selv under et slikt opphold. Og hvem vil ikke studere i Paris? sier hun.

ANTAKELIGVIS MANGE. Fordi selv om stadig flere velger å importere vekttall er veksten konsentrert utelukkende blant de som tar hele sin grad i utlandet. Utveksling som del av et studieløp har nemlig aldri virkelig tatt av. Ved Universitetet i Tromsø ble det høsten 2003 registrert beskjedne 25 studenter som benyttet seg av muligheten, noe som utgjør under en halv

prosent av studentmassen på over 6000.

Ifølge førstekonsulent for internasjonale saker Jørgen Fossland, ligger mye av grunnen til dette i at avtalene er fagbegrenset og i mange tilfeller ikke møter studentenes ønsker.

– Avtalene er veldig få på enkelte av studieretningene, og variasjonen skyldes at samarbeidet skjer på instituttnivå, og naturligvis er ikke alle instituttene like flinke, påpeker Fossland.

– Det er for eksempel tydelig at grunnet de dårlige utvekslingsmulighetene velger noen studenter bort institusjonene i sin helhet, og tar hele sin grad i utlandet.

– Men det er klart, fortsetter han

bekymringsfullt, universitetene har en jobb å gjøre i forbindelse med kvalitetsreformen. Utvekslingen er jo ikke lengre kun et tilbud, men en del av studieløpet som alle er berettiget til dersom ønsket er der, sier Fossland.

– Dessuten er det alt for mange fordeler med dette til å la det visne. Så dette er absolutt en reell problemstilling, bemerket Fossland.

ET UTVALG PERSONALEDERE som ukebrevet *Mandag Morgen* har satt sammen ble nemlig bedt om å vurdere "hjemmeværende"

studenter opp mot de som har studert i utlandet. Konklusjonen ble at de som har studert i Norge har større mangler enn de som har studert i andre land; en avtale kan for eksempel gå tapt på grunn av kulturmisforståelser uten at nordmenn i det hele tatt vet hvorfor.

Ifølge Gustav Heiberg, president i Samskipnaden for norske studenter i utlandet (ANSA), er det ikke overraskende at utenlandsstudenter har et fortrinn på et stadig mer internasjonalt arbeidsmarked.

– Utveksling handler ikke bare om språk, klargjør Heiberg, og heller ikke bare om det akademiske. Faktorene som utenlandsstudenter vinner på

har faktisk veldig lite å gjøre med det studie-relaterte, men har bygger heller på alt det som ligger rundt studiene, forteller Heiberg.

– Det å bli kastet inn i et helt nytt og ukjent system, og å skape et nettverk på egenhånd, modner deg mer enn du aner, sier Heiberg og tror at det ikke er noen vei utenom et opphold i utlandet.

– Det er et paradoks at universitetene satser på internasjonale fag, men ikke på utveksling. Internasjonal lederutdanning tatt i Norge kan jo ikke erstatte et tilsvarende kurs i utlandet, påpeker Heiberg.

FLOKKSTUDENTER.

Men ifølge Anne Hansen betyr er ikke det å studere i utlandet nødvendigvis synonymt med total kultureksponering.

– Det er fortsatt lettest å finne tonen med andre nordmenn, og det var jo en del i mitt kull som reiste og mistrivdes nettopp fordi de reiste fullstendig på egenhånd. Jeg dro med ei venninne, og må innrømme at det ikke var fransk 24-7.

Jørund Vollan, daglig leder i IEC, sparker raskt i fra seg påstandene om at studieturene som deres firma organiserer bidrar til nasjonal samling tusenvis av mil hjemmefra.

– Studentkonsentrasjoner er ett stempel som mange prøver å gi utenlandsstudentene, men dette er feil da man ikke kan snakke om en ensartet gruppe, men en rekke forskjellige individer med ulik tilnærming, målsetning, og behov, sier hun. Derfor vil det være studenter som gjennom hele studietiden sin knapt ser nordmenn, og det vil være studenter som bor sammen med nordmenn gjennom hele studietiden.

I 2002 sendte IEC 4.000 norske studenter til utlandet, og er med sine fire regionskontor den største studieoperatoren i Norge innen høyere utdanning. Selskapet har knyttet samarbeid med universiteter og hogskoler i England, Irland, Skottland, Canada, USA, New Zealand, og Australia, hvorav det siste landet er mest populært.

– Men uansett hvor stor kontakten mellom nordmenn er, vil de ha mer internasjonal eksponering enn deres medstudenter hjemme. Dessuten jobber studenter i utlandet mer enn her hjemme, så jeg forstår egentlig ikke kritikerne, sier Vollan.

Tall presentert av ANSA viser at hjemmeværende studenter bruker maksimalt 33 timer per uke til studierelaterte aktiviteter, mens tilsvarende antall blant utenlandsstudenter er 39 timer.

VERDEN I TROMSØ.

– Det er likevel feil å si at den internasjonale satsingen på UiTø er veldig svak, fastslår Fossland, det stemmer imidlertid hva antallet utgående studenter angår, men til sammenligning er det ingen andre norske skoler

UNIVERSITETET I TROMSØ HAR UTVEKSLINGSAVTALER MED FØLGENDE INSTITUSJONER: (NB! De fleste utvekslingsavtalene er begrenset til enkelte fag)

Australia Western Sydney, University of	Perguia, Università di Milano-Bicocca, Università di Padova, Università di Parma, Università di Trento, Università di Trieste, Università di Milano, Università di Roma-La Sapienza, Università di	All-Russian Research Institute, St. Petersburg Arkh. DRV, Ural div./Inst. Physiol Arkhangelsk State Institute Petrozavodsk State University Murmansk State Pedagogical Institute Murmed Univ- Herzen, St. Petersburg	Freie Universität, Berlin Friedrich-Alexander Universität, Erlangen Hamburg-Harburg Technische Universität Humboldt Universität zu Berlin Charité-Universitätmedizin Berlin Justus-Liebig-Universität, Giessen Ludwig-Maximilians-Universität, München Rheinische Friedrich.Wilhelms-Universität, Bonn Ruhr-Universität, Bochum Hamburg-Harburg Technische Universität Bremen, Universität Hamburg, Universität Karlsruhe, Universität Bielefeld, Universität Westfälische Wilhelmsuniversitet, Münster Osnabrück, Universität
Belgia Gent, Universiteit Liège, Université de Bussel, Vrije Universiteit	Japan National Institute of Polar research Tokyo University of Fisheries Nagoya, University of Tokyo, University of Waseda University	Spania Universidad Autonoma, Barcelona La Laguna, Universidad de Valencia, Universidad de Granada, Universidad de Salamanca, Universidad de Santiago de Compostela, Universidad de Vigo, Universidad de Navarra, Universidad de	Ungarn Pécs, University of Simmelweis University USA Wake Forest University University of Hawaii Massachusetts, University of California, University of, School of Nursing St. Olaf College Augustana College Alaska, University of, Fairbanks
Botswana , University of	Jugoslavia Novi Sad, University of	Sri Lanka Eastern University	Østerrike Karl-Franzens Universität Salsburg, Universität Leopold-Franzens Universität, Innsbruck
Bulgaria Provdiv, University of	Kamerun Nanganounde, Université de	Storbritannia Strathclyde, University of, Scotland Essex, University of Manchester Metropolitan University Oxford Brookes University University College of London Keele University Newcastle upon Tyne, University of York, University of Wales, University of, Swansea East Anglia, University of, Norwich Wales, University of, Aberystwyth	
Canada Huron College Northern British Columbia, University of	Kina Dalian Fisheries University Polar Research University	Sveits Basel Universität Geneve Université de	
Chile Valapariso, Universidad de	Mali Mali, Université de	Sør-Afrika Natal, University of Western Cape, University of	
Frankrike Bourgogne, Université de ENSERB St. Denis, Paris 8, Université de Claude Bernard, Lyon 1, Université de Caen-Basse, Université de Henri Poincaré, Nancy 1, Université de Joseph Fourier, Grenoble, Université de Montpellier 1, Université de Nantes, Université de Pau des Pays de L'Adour, Université de Rennes 1, Université de St. Denis, Paris 8, Université de St. Jerome, d'Aix-Marseille III, Université de Toulouse. des Sciences Sociales, Université de	Nederland Amsterdam, Universiteit Amsterdam, Vrije Universiteit Maastricht, Universiteit Wageningen, Universiteit Groeningen, Universiteit Leiden, Universiteit Eindhoven Technical University	Tsjekkia Karls Universitet, Praha Masaryk University	
Guatemala San Carlos de Guatemala, Universidad de	New Zealand University of Canterbury	Tyskland Albert-Ludwigs-Universität, Freiburg Christian Albrecht Universität zu Kiel	
Hellas Rethymnon, University of, Crete	Peru Instituto Geofísico del Peru		
Italia Bologna, Università di Ca' Foscari di Venezia, Università di Caliari, Università di Catania, Università di	Polen Rzeszów, University of University of Jagiellonski, Krakow Adam Mickiewicz University, Poznan		

Vil bli konkurransedyktig

Kristin Clemet og Anders Ryssdal vil at norsk utdanning skal kunne tåle et trykk utenfra.

DIMA EMELIANOV

nyhet@utropia.com

Problemet med institusjoner for høyere utdanning i Norge, understreker advokat Anders Ryssdal, er at de stiller svakt i den allerede intense konkurransen på utdanningsmarkedet. Grunnet dagens mobilitet kan både studenter og forskere melde seg ut av det norske utdanningsmarkedet. Det kan imidlertid ikke institusjonene gjøre, og dette er en realitet som vi må forholde oss til, forklarer han.

Varemerkebygging

Anders Ryssdal har det siste året ledet et utvalg oppnevnt av statsråd Kristin Clemet. Målet som er nedfelt i utvalgets mandat er blant annet å utforme en ny universitetslov som omfatter både private og offentlige utdanningsinstitusjoner, samt endre den eksisterende eierstrukturen. Sistnevnte har skapt mediestorm, ettersom en slik ordning vil kunne åpne for en skolepengeordning. Anders Ryssdal påpeker likevel at det er nettopp akademisk og institusjonell frihet som vil være institusjonenes viktigste våpen mot konkurranse utenfra.

– Det er varemerkebygging, eller evnen til å dyrke og markedsføre sine særpreg, som gir utdanningsinstitusjoner et forsprang på markedet. Dette er noe de fleste utenlandske

skoler vinner på, mens de norske institusjonene blir lammet og stadig overstyrt av departementet, sier Ryssdal.

Bærekraftig system

På det siste av sine fire høringsmøter i forbindelse med Ryssdal-utvalgets utredning, understreket utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet sammen med Ryssdal betydningen av å gi utdanningsinstitusjoner mer selvstendighet i lys av konkurransen fra utenfra.

– At utdanningen blir konkurranseutsatt som alt annet er uunnagelig, men dette kan motes med tiltak som for eksempel å styrke styreformene til de aktuelle institusjonene. Vår oppgave blir å skape et bærekraftig system med robuste institusjoner som kan tåle et trykk utenfra, fastslår Clemet.

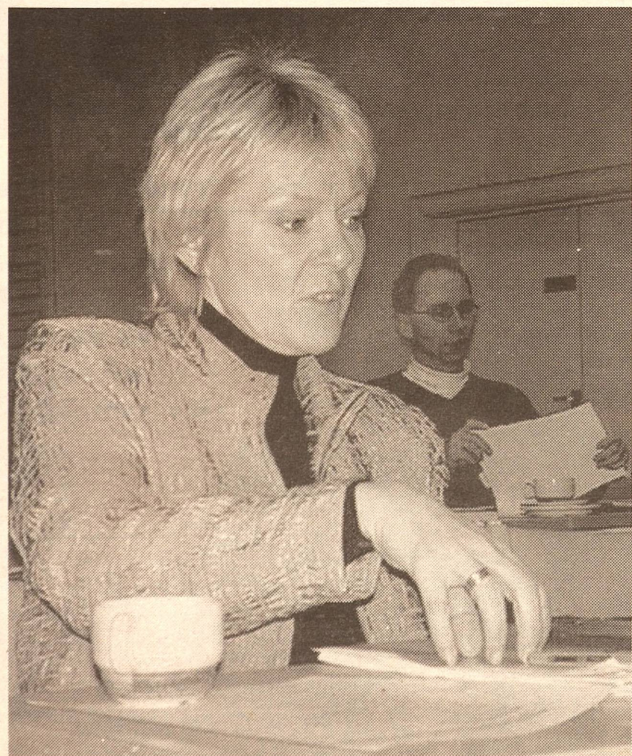

Foto TROMSØFLAKET

Brenner for frihet

Eneveldig kongedømme og monarkifiendtlige studenter kommer sjelden overens. Utopia var med da nepalske studenter gikk til slottsportene.

EIRIK GRAN SEIM

eirikseim1@yahoo.com

En større gruppe studenter sperrer hovedgaten i Kathmandu sentrum. Væpnede politistyrker plasserer seg strategisk på hver sin side av veien, og en total stillhet legger seg over menneskemassen. Noen studenter veksler et par ord, senker bannerne, og gruppen går sakte i oppløsning.

Samtidig, fra neste kvartal, kommer et nytt opptog med kurs for slottet. En mindre politipatrulje presses bakover, og konfronterer ikke studentene før neste patrulje kommer til unnsetning. Opptoget avskjæres med kølleslag, og bøyer av til et stormløp gjennom Kathmandus handlegate, akkompagnert av høylydte slagord.

– Ned med kongen!

Opprøret er dårlig organisert, men studentene samles for et nytt fremstøt, bare noen hundre meter fra slottet. Bildekk settes i flammer, og "ned med kongen!" lyder taktfast gjennom gatene. Store tropper lager en mur foran slottsporten, og en

"skyttergravskrig" med murstein og kølleslag fra hver side tar først slutt når politiet skyter gassgranater inn i folkemengden.

Slik strandede de fleste "revolusjoner" i Nepal, men misnøyen blant folket blir stadig sterkere.

– Vi har hatt et vanstyre her i mange år nå, sier en forbi passerende. Han er student, og kan ikke lenger leve med forholdene i landet.

– Og det ble ikke bedre da kongen amputerte et begynnende demokrati, sier han.

Dette skjedde i 2002, da

Kongen avsatte parlamentet etter stadig større problemer med en maoistisk opprørsbevegelse. Kongen råder nå landet på egenhånd, og studentbevegelsen og maoister deler det felles mål om Nepalsk republikk.

Tror på maoismen

Siden kongens "kupp" har landet vært inne i en spiral av konflikter, vist ved en voksende maoistbevegelse, og nå også et grytende studentopprør.

Mange studenter ser på maoisme som en løsning på problemet, et problem

som i hovedsak går ut på sammenbrudd i økonomien og et statsapparat som ikke er i stand til å yte befolkningen selv de mest grunnleggende tjenester, blant annet innen helse og utdanning. Andre finner løsning i landflyktighet som fremmedarbeidere, ofte i oljelandene i Midtøsten.

Ser til USA

Maoist- og studentbevegelsen står imidlertid i kontrast til trenden i landet for øvrig der mange ser vestover, og ønsker seg markedsøkonomi og et tettere samarbeid med USA. Grunnet

sikkerhetssituasjonen og den politiske ustabilitet er imidlertid Nepal lite attraktivt for utenlandske investorer, og landet synes overlatt til seg selv. Blant annet er potensialet for vannkraft enormt, men investeringer er foreløpig sjeldne av ovennevnte grunner – økonomien er fortsatt avhengig av en sterkt fluktuerende turisme.

– Vi er overlatt til oss selv slik situasjonen er nå, er det da rart at tanker om å kaste kongen er nærliggende?

Jurister er i skuddet

Arbeidsmarkedet har over det hele fått en oppsving, og utsiktene er særlig gode for jurister viser tall fra Aetat.

SIAN C. O'HARA
dima@utopia.no

Det er flere jurister som utdannes nå enn før, og i tillegg til dette konkurrerer gjerne jurister om jobber sammen med samfunnsvitere og økonomer da juristutdannelsen kvalifiserer til flere typer arbeidsoppdrag utenom de rene juristjobber, og de har slik

fått merke konkurransen enda mer i de senere år. Mange går også inn i ledervirksomhet, og registreres følgelig ikke som jurister, og en god del skaffer seg arbeidskraft gjennom nettverk, men de registreres ikke i Aetat.

Som andre akademikere har juristers muligheter for jobb etter endt utdanning snevret inn i løpet av de siste årene, men det er lys å spore i andre enden av tunnelen fordi arbeidsmarkedet endelig er på opptur. Leder for analyseavdelingen i Aetat Arbeidsdirektoratet, Stein Langeland forklarer:

– Rammebetingelsene i arbeidslivet har blitt bedre som følge av en lavere rente, og da tror vi også at

situasjonen vil bedre seg for jurister, særlig innenfor privat sektor. Men i den offentlige sektor vil forholdene være de samme som på nittitallet. Det er nemlig grenser for hvor mye den offentlige sektor kan ekspandere.

Markedskonsulent i Norges Juristforbund, Karen Oppegaard Haavik har også en gladmelding å dele og bekrefter langt på vei Aetats konklusjoner:

– Det er en oppgang i siste halvår med 11 prosentpoeng. Det er flere kandidater som får jobb og det er en oppsving for nyutdannede jurister. Det ser ut som de fleste har gått til den private sektor, som har vært i vekst det siste halvåret.

Ledige stillinger for jurister, registrert i AETAT i siste kvartal i fjor:

Østfold 34
Akershus 62
Oslo 469
Hedmark 38
Oppland 27
Buskerud 28
Vestfold 44
Aust-Agder 16
Vest-Agder 36
Rogaland 50
Hordaland 96
Sogn og Fjordane 12
Møre og Romsdal 28
Sør-Trøndelag 52
Nord-Trøndelag 14
Nordland 81
Troms 48
Finnmark 17

Ny valgmodell vrakes

Uenigheter i studentstyret tok livet av en omstrukturering av valgordningen før den fikk se dagens lys.

DIMA EMELIANOV
nyhet@utopia.com

Et utvalg bestående av seks medlemmer ble i juni 2003 nedsatt for å revurdere den nåværende valgordningen. Utvalgets mandat dreide seg primært om å utrede valgordninger etter tidligere vedtekter fra 2002, og utvalget skulle se på hvordan de kunne bygge opp tilfredsstillende valgordninger, og hvis mulig øke oppslutningen ved urnevalg, som høsten 2003 var nede i 8,7 prosent.

Det lå også til utvalget å se på mulighetene for å endre sammensetningen av valgkretser og å utrede muligheten for å gå over til rene rene fakultetsvalg, eller eventuelt rene fakultetsurnevalg.

Utvalgets arbeid ble framlagt på styremøtet i november 2003, og godkjent i påfølgende måned. Dette var imidlertid ikke nok, da de foreslåtte endringene må godkjennes av et påfølgende studentstyre for å være gyldig.

Ifølgeorganisasjonssekretær i studentstyret, Jostein Fredheim, må planene følgelig utsettes til neste studentstyreskifte som vil bli foretatt i kommende desember. Han påpeker imidlertid at bruddet i planene ikke kom som et sjokk, ettersom marginen allerede var liten under den første avstemningen. Utover dette trekker han fram disproporsjonal partirepresentasjon på fakultetene som en av årsakene til sammenbruddet.

– Jeg kan tenke meg at enkelte partier ikke vil ha dette systemet fordi de da blir underrepresentert på fakultetene, og vil følgelig miste den innflytelsen de får ved urnevalg, sier Fredheim.

– Skuffende

Spyttslikkefaktoren var høy, men oppmøtet labert. – Skuffende, sier arrangør av jobbmessen for juridisk fakultet, Nils A. Jenssen.

SIAN C. O'HARA
dima@utopia.no

Arbeidslivsdagen for jusstudenter ble avblåst med brask og bram i regi av ELSA den 22. januar. En rekke firmaer ble invitert til å holde foredrag

samt sette opp stand i kjelleren til Universitetsbiblioteket, og fram til klokken ett stod diverse foredrag på programmet. Representanter fra hvert firma fikk femten minutter hver til å promotere sin bedrift, og etterpå åket hele gjengen ned i kjelleren der stands og hodejegere stod på rekke og rad.

Mange om beinet

Ifølge Nils Arne Jenssen, markedsføringsansvarlig og arrangør i ELSA, er spyttslikkefaktoren til å ta og føle på i kjelleren på UB.

– Her er anledning til å skaffe

seg kontakter hvis man er på offensiven. Man kan forsøke å vifte litt med gode karakterer, være litt frempå og kanskje få komme til intervju i firmaet man har sirklet seg ut. I tillegg til fire tilreisende firmaer fra Oslo, har det vært et stort utvalg av lokale representanter, beretter Jenssen.

I disse jobbmessig traurige tider, er dette en yndet sjanse for enhver jusstudent som frykter den arbeidsløse avgrunn, og for arbeidsgivere å få tak i sin skreddersydde kandidat. Av potensielle arbeidsgivere holdt hele spekteret fra Fylkestyregdekontoret til

mediaeksperte BAHR foredrag på Aud. UB.

Laber respons

Jenssen er imidlertid misfornøyd med oppmøtet fra studentenes side, og stemplet responsen som laber. Han understreker likevel at messen er tilbake neste år, og oppfordrer flere til å komme forberedt for å få det beste ut av mulighetene som stilles til disposisjon.

– Det har vært skuffende dårlig studentoppslutning rundt arrangementet, men vi håper at det tar seg opp til neste år, sier han håpefullt.

Skolepenge- bølgen i Europa

Terje Håkstad

Under fjorårets Studentstyrevalgkamp ble SSL beskyldt av Utopias Dima Emelianov for uærlig valgkamp. Grunnen var at SSL aksjonerte for at flertallsinnstillingen i Ryssdal-utvalget kan åpne for skolepenger, og at vi med dette spilte på studentenes uvitenhet. Undertegnede med flere skrev svarinnlegg i Utopia til Emelianov, uten at han har funnet det for godt å svare på dette. Kanskje har han innsett at han var urimelig i sine anklager? Jeg skal for så vidt ikke dvele så mye ved det, men se litt på status for skolepenger og utviklingen i land som vi gjerne sammenligner oss med.

Ryssdalutvalgets innstilling har nå blitt behørig debattert, og snart skal Stortinget avgjøre. NSU har gått i mot Ryssdalutvalgets flertallsinnstilling, og bl.a. har store deler av de vitenskapelig ansatte gjort det samme (for eksempel ved UiTø, UiB og Norges Handelshøgskole), i tillegg til for eksempel regjeringspartiet Venstre. Vi får da inderlig håpe at flertallets innstilling ikke blir fulgt opp av Stortinget. Det er flere faktorer i Ryssdalutvalgets flertallsinnstilling som ikke er gunstig for studentene, bl.a. presentasjon i styrene.

En kommentar (av Åsmund Øvsthus) i siste nummer av Universitas, viser til en trend der sterke krefter i Europa ønsker å skille universiteter og stat (Ryssdalutvalgest flertallsinnstilling vil gjøre universitetene om fra statlige institusjoner til selveide institusjoner). Man ønsker lavere skatter, og en grei

måte å få dette til på, er ved å kutte i statens virksomhet. Er man naiv hvis man ikke tror liberalistiske krefter i Norge kunne tenke seg det samme? I England er det stor debatt rundt at Blair har åpnet for store summer i skolepenger, og i ytterste konsekvens kan dette bli Blair-regjeringens bane. Øvsthus viser videre til at i Berlin har 100.000 studenter og vitenskapelig ansatte demonstrert mot planer om økte avgifter, og at det protesteres også i Frankrike, Italia, Belgia og Finland mot denne utviklingen.

Det kan også nevnes at som en konsekvens av lavere skatter i USA under George W. Bush, er skolepengene i USA økt med hele 28%.

Du får selv dømme om det var å spille på studentens uvitenhet, og om SSL dermed drev uærlig valgkamp, når vi aksjonerte mot at en mulig konsekvens i Ryssdalutvalgets flertallsinnstilling kunne bety skolepenger. SSL er krystallklar på at vi skal ha en utdanning i Norge som alle kan ha tilgang på, uavhengig av mor og fars pengepung (pensjon...?)!

Emelianov er dessuten fortsatt hjertelig velkommen til å kommentere våre svar på hans urimelige anklage mot oss!

Kjære Håkstad – Jeg vil påpeke at hovedmålet til begge fraksjonene i Ryssdal-utvalget er å skape sterke og robuste utdanningsinstitusjoner som kan stå imot en stadig økende konkurranse utenfra. Dersom skolepenger er et av midlene for å nå målet, synes jeg egoismen og idealismen godt kan legges til side for å oppnå dette. Et utdannings- og jobbmarked som blir

stadig mer internasjonalt kan i det lange løp medføre at taperne som må jobbe på bunnen av samfunnet, blir de som er utdannet ved norske institusjoner. Dette er riktignok dersom det ikke oppstår en betydelig grensekryssende trend blant studenter, og norske institusjoner blir valgt bort i sin helhet. Enkelte ganger finnes det bare større ting å forsvare enn pengeboken til den enkelte. Jeg trodde dere sosialister visste det.

Dima Emelianov

Elitens tyranni?

Torbjørn Wikestad

Artikkelen "Sansenes Tyranni" av Dima Emelianov i Utopia nr.1/2004 forarga meg i den grad at eg følte trang til å komme med eit motinnlegg her. Eg har sjøl bakgrunn frå eit handtverkar yrke, difor ser eg store skeivheit i forfattarens standpunkt, og føler det som ei plikt å meddele synspunkt som ikkje einseitig stammar frå eit akademisk miljø.

Å kritisere eit for lite lønnsforsprang for "akademikare og høgare profesjonelle" i Noreg (35 %), med vilje til å forfordele "dei flinke, dei flittige og dei ambisiøse – og naturlegvis omvendt", er etter mitt syn ikkje ei samfunnsansvarleg, men ei svært egoistisk holdning. Videre i samme leia, hevdast det at "fleire år bak skolebenken" burde kvalifisere til fordelar i samfunnet, og at lukka studier kan vere eit nødvendig tiltak for å begrense overskottet av høgt utdanna personar. Kort sagt, forfattere vil som høgt utdanna "komme eit hode foran resten av

befolkninga". Årsakene til mitt syn skal eg prøve å redegjøre for her.

Det er slettes ikkje slik at dei som har praktiske yrkar høyrer med til dei uflinke, dei utflyttige og dei uambiøse. Det er heller omvendt. Mi erfaring med det private og offentlege arbeidsmarknad på praktisk plan, er krav til ytelse, effektivitet og dugelegheit som ikkje på nokon måte er underleggen dei for akademiske og høgare proffesjonelle aktørar. Og utveklinga er òg slik at desse krava auke, mens lønningane knapt følgjer etter. Det er naturlegvis fleire sjikt blant offentleg og privat sektor, kor krava, lønningane og ytingane ikkje samsvarar med dette bildet, men det rokkar ikkje med den heile sanninga. Og, i tillegg til lønn, må også vurderast andre faktorar som: etter- og vidareutdanning, pensjonsordningar, tilhøve for eigen utvikling, helse- belastningar osv. Det skal ikkje underslåast at t.d. eit industriarbeid kan vere eit svært utilfredstillande arbeid for eit individ med utviklingspotensiale som alle andre, og dertil tilhøyrande psykiske belastningar. I akademiske miljø holdes opphavsretten og individaspektet høgt i hevd, noko som ikkje er tilfelle i dei fleste praktiske arbeid, der ein sel si yting som i eit marknad basert på utnytting og fortjeneste.

Eg vil òg diskutere realitets- oppfatninga til forfattere: Kven kom fyrst, var det arbeidsmannen eller administratoren? Var det samfunnet eller forskaren? Og kven bidrar mest til samfunnets velferd? Er det reingjøringsassistenten, søppelkøyraren, juristen, snekkaren eller fysikaren? No er det slik at dei gode

Det som står på denne siden er uttrykk for personlige standpunkt fra våre lesere og medarbeidere og skal på ingen måte forveksles med Utopias offisielle retninglinjer.

universitets- og utdannings- tilboda nettopp er basert på kvar manns slit, kor Staten hauste sitt av overskuddet. Gjennom demokratiet, gis det samtykke og velvilje til det utdanningsnivå vi har i Noreg per i dag, det skulle da bare mangle at ikkje kvart individ har tilgang til det, hvis ambisjonane skulle melde seg.

Til sist eit lite skremselsskott mot forfattere: Det hode han (?) vil ligge foran resten av befolkninga, minnar meg om de hoder som rulla ned av giljotinen under den franske revolusjonen.

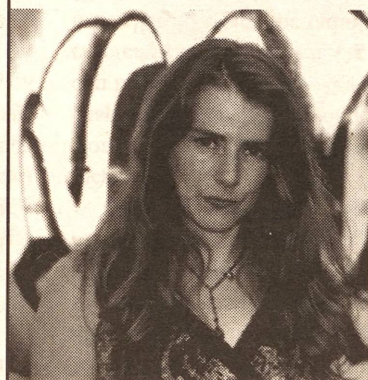
Kjære Wikestad – Et av poengene i min kommentar var å spørre om det er rettferdig at industriarbeiderlønningene er kunstig høye på bekostning av middelklassen som følgelig blir undertrykt på lønnsstigen. Du kaller denne ordningen egoistisk og uansvarlig overfor samfunnet. Jeg respekterer det, men vil påpeke at vi to har en forskjellig oppfatning av hvor omfattende dette ansvaret bør være; denne motsetningen er ideologisk og vil være for banal å svare på. Dessuten mener jeg mitt standpunkt ble tydeliggjort i selve kommentaren.

Hovedpoenget i kommentaren har du imidlertid gått glipp av; nemlig at et økende tilbud av materielle goder framhever den manglende lønnsforskjellen, og i hvilken grad dette fratar lysten til å utdanne seg. Med den nye pensjonsordningen blir jo denne problemstillingen stadig mer aktuell, synes du ikke?

Angående giljotinen – den er jo avskaffet. Jeg tar det som et tegn; nemlig at tiden igjen er inne for å være kynisk.

Dima Emelianov

KRONIKK

HEIDI JOHANSEN, MASTER I
FREDSSTUDIER

Juristene kan innrømme det eller ikke; men strafferetten har og har alltid hatt som ett av sine formål å utøve legalisert hevn i et forsøk på å tilfredsstille menneskenes hevnbehov, slik at ukontrollerte og blodige tilfeller av private gjengjeldelser unngås

Et heiarop for kreative hevnerne

En kvinne oppdager at samboeren er utro og har hatt en elskerinne over lengre tid. Hva bør hun gjøre? Hun kan trygle ham om å kutte ut elskerinnen og komme tilbake til forholdet. Hun kan late som ingenting, og lide i taushet. Hun kan gjøre det slutt, sende ham på dør og si at hun aldri vil se ham igjen. Og hun kan hevne seg.

For at det første alternativet skal kunne fungere, bør hun innstille seg på å tilgi og forsøke å bygge opp ny tillit. Det kan være vanskelig etter et slikt dobbeltspill som samboeren har ført. Alternativ to - å la forholdet skure og lide i taushet, er det sannsynligvis ingen som ville anbefalt. Å leve under slike omstendigheter er å gå på akkord med sin egen verdighet. De fleste ville vel ha avsluttet forholdet, og gått gjennom en periode med stor sorg, bitterhet og ydmykelse. Slike følelser kan knapt unngås. Men kanskje kunne det ha hjulpet litt på ydmykelsen hvis man hadde fått bare en aldri så liten mulighet til å hevne seg?

Mange vil vel assosiere slike forslag med filmer som "Farlig begjær" der hevneren fremstår som en rape gal furie med kniv på badet. I vårt moderne, siviliserte samfunn er hevn et tabubelagt fenomen. Til og med forsvarere av strafferetten vil ikke lenge vedkjenne at straff har noe med hevn å gjøre, og påstår at samfunnet straffer fordi det har en avskrekkende effekt på potensielle kriminelle og eventuelt en rehabiliterende effekt på forbryterne. Slike utsagn blir nærmest komiske

når man tenker på det faktum at kriminaliteten i vestlige stater øker i takt med utviklingen av straffesystemet, og forbrytere har en tendens til å bli bare enda mer forbryterske i fengsel. Juristene kan innrømme det eller ikke; men strafferetten har og har alltid hatt som ett av sine formål å utøve legalisert hevn i et forsøk på å tilfredsstille menneskenes hevnbehov, slik at ukontrollerte og blodige tilfeller av private gjengjeldelser kan unngås.

Jesus forkynte tilgivelse og fortalte at vi skulle vende det andre kinnet til. Hadde menneskene hørt på ham, ville vi ikke hatt blodige innslag fra Israel og Kosovo på nyhetene. Jeg tillater meg likevel å stille spørsmålet: Er det sikkert at det er så smart og alltid skulle pålegge seg selv å tilgi uansett hvor elendig man har blitt behandlet? Det ligger også en verdi i å markere grenser og ikke finne seg i alle typer behandling. Balanse er et viktig begrep i mellommenneskelige forhold. Hvis en person sårer eller skader en annen med vilje, havner forholdet mellom disse to i ubalanse. En som urettmessig har påført en annen smerte, har satt seg i en overlegen posisjon og har gjennom handling demonstrert sin rett til å behandle den andre respektløst. I slike tilfeller oppstår det et behov i hvert fall hos den sårede, men kanskje også hos overtrederen, for å gjenopprette likevekten. Hvis overtrederen er sympatisk og uegoistisk (slike personer begår også overtramp) og det er en slags felles forståelse av at det som skjedde var uheldig, vil

han eller hun kanskje forsøke å prøve å gjøre ugjerningen godt igjen, gjennom unnskyldninger og kompensasjon. Men verden er ikke alltid slik. Av og til må man innse at balansen ikke kan opprettes, man må la livet gå videre. Kanskje noen prøver å tilgi, til tross for manglende oppreisning. Men tilgivelse vil ofte føles mer nærliggende når forholdet har gjenfunnet likevekt, noe som i hvert fall til en viss grad også kan skje gjennom hevn. I oldtidens stammesamfunn der drap og andre ugjerninger ble gjort opp stammene imellom, var avstraffelse av forbryterne ofte en forutsetning for at stammene skulle bli forsonet igjen.

Siden hevn er blitt så tabubelagt, lærer vi ikke mye om det. Og man kan raskt ledes til å tro at hevn alltid er destruktivt og utelukkende fører til ytterligere ydmykelse og tragedie for hevneren. La oss si at kvinnen i eksempelet ovenfor ble hysterisk, dro til elskerinnen og skjelte henne ut, laget masse oppstyr og oppførte seg så tragisk at den dårlige samvittigheten som mannen og elskerinnen eventuelt hadde hatt i forkant, forsvant som dugg for solen. Mannen ville kanskje følt at det å miste samboeren slett ikke var så galt, og hun ble en som lett kunne rakke ned på og henge ut for å dekke over sin egen oppførsel. De en annen hevn som ville vært like patetisk, var hvis den bedratte kvinnen selv fant seg en elsker for å la samboeren "smake sin egne medisiner". Dette ville sannsynligvis skapt enda flere problemer for den i tillegg til de hun hadde fra før. "Øye for øye, tann for tann"

betyr at man gjentar de samme katastrofene som man selv har blitt utsatt for, og i praksis ofte i enda større omfang. Et eksempel på slik destruktivitet er når USA svarer på et angrep der noen tusen sivile har blitt drept med å angripe to stater og drepe mange ganger flere tusen sivile.

Men hevn er ikke nødvendigvis ensbetydende med akkumulering av problemer. Mer kreative påfunn kan ha andre virkninger. For eksempel: Kvinnen samler sammen alle tingene til samboeren sin og pakker dem ned i esker og kofferter for å kaste ham ut. Men før hun gjør det, farger hun alle klærne hans rosa. Når han kommer hjem får han beskjed om å ta med sakene sine og forsvinne for godt. At hele garderoben hans har blitt lekker og lyserød oppdager han ikke før han er innlosjert hos elskerinnen og skal pakke ut. (Man må selvfølgelig alltid være oppmerksom på faren for gjenhevn, og bør kanskje helst kjenne den man hevner seg på for å vite hvordan han/hun kan være truendes til å respondere.)

Hva er nå vitsen med et slikt påfunn? Ikke vil det lege sår og ikke gi oppreisning. Heller ikke vil det hjelpe mot ensomhet når det hjelpe alene på kveldene i en halvtom og alt for stor leilighet. Men på ett plan kan en slik hevn muligens være til hjelp likevel, i hvert fall for noen. Den bedratte kvinnen fikk markert at hun ikke ble liggende som et handlingslammet vrak da hun fikk vite om bedraget. Og hun kan sitte sammen med

venninnene sine og gjøre narr av ham. De kan forestille seg trynet hans når han åpner den ene bagen etter den andre med klær. De kan se ham for seg når han går rundt i leiligheten til elskerinnen i rosa slåbrok og undertøy, med vissheten om at fargen fungerer som en eneste stor påminnelse både for mannen og for elskerinnen om sviket som ble begått. Sannsynligvis vil den fargen for all evighet fungere som en påminning om dette for mannen, når han så fargen på gata, på rosebuketter, på babyens sparkebukser.

Dette er kanskje et urealistisk eksempel, og er heller ikke ment som en modell. Men det statuerer et poeng: Det er bare fantasien som setter grenser. At vi forbinder hevn kun med vold og destruktivitet er naturlig siden vi lever i et samfunn der vi ikke lærer at det er går an å bruke intelligens og kreative og evner i slike forbindelser. Jeg mener at den moralske skillelinjen ikke går mellom hevn/ikke hevn, men heller mellom destruktive/konstruktive former for hevn. Det er så mange tragedier i verden. Jeg vil gi et heiarop til de som prøver å krydre noen av tragediene med en oppfinnsom og velplassert liten gjengjeldelse.

Kronikkforfatteren er på søking etter personer som har opplevelser i forbindelse med hevn, og som kunne tenke seg å bli anonymt intervjuet i forbindelse med et forskningsprosjekt. Dersom interressert, kontakt Heidi Johansen på hej4@online.no

TOMT?

Cunt-diva
s. 14-15

Fete Fedon
s. 10-11

Filmduell
s. 16

Hva skjer?

Eivind lurer...
Hvis du vet, send en mail til kultur@utropia.no

mens vi venter på nord-norgebanen

konsserter

Onsdag 04.02 Jazzklubben: Dahl, Andersen og Høral

Hvis ord som superpianist, supertrio og superjazz får hjertet ditt til å hoppe av glede skal du bivåne denne begivenheten i Sparebankens festsal kl 20.00.

Torsdag 05.02 Gluecifer: Rica Ishavshotell

Disse karer er så ofte her at det nesten er umulig å anse konsertsesongen i Tromsø for åpen hvis deres tilstedeværelse ikke er meldt på et eller annen slags vis. Kort fortalt mine damer og herrer er dette en veldig, veldig engasjerende rock and roll gruppe. Rica Ishavshotell, engang rundt kl. 20.30. Oppvarming: Bonk.

Fredag 06.02 Ola Bremnes: Kulturhuset, Storsalen

Det er nordnorsk trubadurkveld på Kulturhuset i kveld. For de som er dristige i beruset tilstand kan dette medføre en ny tradisjon: 10 måter å si Ola Bremnes på mens du står utfor Le Mirage klokken fire. Konsertstart 19.30.

Lørdag 07.02 Mike Scott og Waterboys: Kulturhuset, Storsalen

Kulturhuset, 19.30. En høyst ukonvensjonell mann med høyst (

dessverre) ukonvensjonelle ideer om musikkens vesen. Musikken i konstant forandring og ikke underlagt kommersielle lover. Amen til det.

Søndag 08.02 Salmejazz

Tromsdalen Kirke, kl 20.00. Herlige salmer med jazzarrangement og folkemusikkelementer involvert i fremføringen. Du må ikke være kristen for å gå i kjerka, eller like dette konseptet.

Tirsdag 10.02 Rock 'n' Roll: Byens beste JAM

KAOS. Vil du være rockestjerne for en kveld - KAOS er stedet!

Onsdag 11.02 Rocketboyz

Kaos. Vel, vel, vel er det ikke Tromsøs eminente rockegutter som igjen gjester Kaos? Denne gangen har de en sabla god unnskyldning, nemlig utgivelsen av en rykende fersk ep - *Fluffer*. Fullt hus.

Fredag 13.02 Monsters of Rock

Driv. Spandex, sminke, blod og falsetto er ord det er verdt å bite seg merke i når det gjelder denne begivenheten. Noen av de mest lovende musikere fra Tromsøs studentmiljøer

stiller opp for å hedre sine forbilder: Kiss, Maiden, Thin Lizzy og Aerosmith. En liten trip-down-the-memory-lane som trekker vanvittige mengder folk. Kom tidlig, det blir vorspiel med *Fredag 13.* på storskjerm. Garantert mest rock for pengene, billettene blir langt under hundrelappen!

Trilok Gurtu møter Bukkene Bruse: Teaterkafeen

Litt heftig world musikk er aldri å forakte. Dette blir nok en lærerik opplevelse i tillegg til et musikalsk fyrverkeri. Konsertstart 22.00.

Lørdag 14.02 Mambo compañeros: Teaterkafeen

Kulturhuset, kl 20.00. Het salsa fra Trondheim. Ta på deg danseskoene og få løsnet den stive vintermuskulaturen. Kuba er en konsert på Teaterkafeen.

Tirsdag 17.2 rock 'n' Roll: Byens beste JAM

KAOS. Vil du være rockestjerne for en kveld - KAOS er stedet!

film

Lørdag 07.02 Filmklubben: Blue Velvet

Verdensteatret, kl 14.30. David Lynch fanatikere, gled Eder! Er det mer å si om *Blue Velvet*? Jeg er forvirret. Hvis du ikke blir forvirret, har du ikke sett nøye etter. Se den igjen. Og igjen. Til du er forvirret nok.

Søndag 08.02 Filmklubben: Cowboy Bebop: The Movie

Driv kl 20.00. Helaftens animefilm. For alle selverklærte tegneserie glupinger

og andre som vil oppleve en særegen animasjonsform. Dusørjegere og romskip bør fortelle det meste som er å vite om handlingen.

Lørdag 14.02 Filmklubben: The Wall

Verdensteatret, kl. 14.30. Alan Parker, Bob Geldof, Pink Floyd, rock'n'roll, dommedag, galskap, villskap, identitetstap og et sinnsykt, vanvittig bra soundtrack. Er det virkelig mer å si?

Søndag 15.02 Filmklubben: King Kong

Driv, kl. 20.00. En forvokst gorilla tar med seg en blond hyledame for å nyte en romantisk utsikt fra toppen av Empire State Building. Dessverre er blir dette misforstått av menn med fyrstikk fly som finner det for godt å skyte på den stakkars tassen. Klassiker.

diverse

Onsdag 04.02 Hålogaland Teater: Lenger vekk enn alt

På ei lita øy i Atlanterhavet bor en liten gjeng folk med en stor hemmelighet. Det er duket for forviklinger når disse må flytte til fastlandet og tilpasse seg det "Normale" samfunnet. Hvis dette ikke kiler nysgjerrig gråcellene dine så vet jeg ikke hva kan. Går til 21.02

Torsdag 05.02 Litteraten: Teaterkafeen

For de som mener en rock konsert lett kan erstattes med litt høykultur. Også for de som kan tenke seg å blande litt i syskrinet. Rødvind på Teaterkafeen så øl på Rica: anything goes. Kveldens gjester er John Gustavsen, Marry Somby og Rauni Magga Lukkari.

Fredag 06.02 Sámi Albmotbeivi

Vi gratulerer våre samiske medborgere med dagen og spiser gratis kake på Hovedgården.

Fredagsquiz

Driv, kl 20.00. Tredje semester på rad kan du vise din triviaoverlegenhet i et spill som ser bortfor akademiske skillelinjer. Bryn hjernen din mot andre hjerner i en beinhard konkurransesituasjon. Lykkes laget ditt, kan dere praktisk talt bade i gratis øl.

Lørdag 07.02 Lørdagsuniversitetet Hav og havbruk som litterært motiv.

Driv. For alle dere som mener at jakten på kunnskap ikke avsluttes fredag kl.16.15 har er Nils Magne Knutsen klar med en foredrag om litterære motiv og annet snacks.

Mandag 09.02 Blåmandag

Slikk sårene etter helga med et par avkjølte bjørnunger på Blå Rock til gi bort pris.

Onsdag 11.02 DJ EclecticWizard

Driv. Eklektisk er vel hovedbegrepet her. Og gratis. Ikke øl da, men inngang.

Torsdag 12.02

Slappav-dag. Evt. kino eller lekser.

Lørdag 14.02 Lørdagsuniversitetet: "Kystkulturen - verd å bevare?"

Driv. Populærvitenskapelig foredrag med Svein Jentoft, Institutt for planlegging og lokalsamfunnsforskning

Mandag 2.2 Slaraffen

Atter en mandag, atter en uke, atter en blåpils!

på nattbordet

John Irving – Garp's Bok.

Garp's bok er en klassiker man ikke kommer utenom. Den er skrevet i ekte og artig Irving-stil med syklende bjørner, forvirrede mennesker og minst én tur til Wien. Den unge Garp er et kynisk produkt av sin standhaftige og særdeles praktisk anlagte mor som gjerne forteller hele nasjonen hvor skapet skal stå. Handlingen er både trist og hysterisk morsom, og den følger Garp og hans merkelige liv fra vugge til grav, og perlen i boken er uten tvil utdrag fra hans forfatterskap Penzion Grillparzer.

S.C.O.

J.M. Coetsee - Vanære

Hovedpersonen i *Vanære*, Michael Lurie er en temmelig usympatisk litteraturprofessor. Han innleder et forhold til en av sine studenter, blir avslørt, og må forlate jobben sin. Lurie reiser for å bo hos sin datter i Øst Kapp-provinsen. Hun driver en liten gård hvor hun tar seg av hjemløse hunder. Ute på landsbygda blir Lurie konfrontert med en ganske annen verden en den han forlot i byen. Samtidig som *Vanære* er en fortelling om hvordan en mann som får en ny virkelighet slengt i trynet, er det en beskrivelse av Sør Afrika i overgangen etter Apartheid og om spenningsforholdet mellom svarte og hvite.

G.B.D

sjøsprøyt

Jeg
– en kaffekuk

– Har du satt over kaffen?
– Blir du med og tar en kopp kaffe?
– 10 minutter til forelesning. Kom vi rekker en kaffe!
– Et påfyll takk!

Osv, osv... Disse frasene er mine daglige mantra som, etter hvert som de gjentas med frekvenser jeg ikke kan telle, gjør kaffe til selve grunnsteinen i mitt ellers usunne kosthold. I gjennomsnitt drikker jeg 1-2 termoser kaffe hver dag. Bare mens jeg skrev dette tullet, drakk jeg to kopper kaffe. Det er det første jeg tenker på når jeg står opp, det siste jeg tenker på før jeg legger meg, og er ofte en sentral ingrediens i drømmene mine. Kaffe lukter så godt! Te er for pingler – det smaker ingenting og gir ingen glede. Av og til har jeg endog vurdert å spise kaffebønner.

Jeg er tredjegrads junkie og lidenskapelig tilbeder av kaffe, som av alle rusmidler må være det verste og mest vanedannende fluidum som fins. Kaffen gjennomsyrer alle sosiale situasjoner. Den fungerer som isbryter og kontaktskapende virkemiddel. Den er så innmari uskyldig lissom. Det er politisk korrekt å være avhengig av kaffe. Den er en naturlig følgesvenn på lesesalen, jobben, på termos i tusekken, i hånda på busstoppet, i karsken, på kafé, på flyturen og på besøk hos venner. Kaffen er også et velbrukt sjekketriks: – Blir du med og tar en kopp kaffe? (kan du tenke deg noe mer avvæpnende? Da er det åpent mål. Funker som snus hver gang!) Under skippetaksinnspurten til eksamen, vil du også oppleve at kaffen er en populær venn under grusomme våkenetter der alt håp synes ute. I tillegg til sosiale fordeler er altså de gode nyhetene økt oppmerksomhet og konsentrasjon, klarsyn og god hukommelse.

De dårlige derimot...

Kaffe er et langsomtvirkende giftstoff som ved årelangt inntak forårsaker mavesår, tarmslyng, hyperaktivitet, hodepine, impotens, frynsete nerver, brune tenner og de mest lumske former for kreft. Vi vet det, men fortrenger det. En kollektiv forgiftning feier over kloden. Og kaffe er jo ikke godt en gang!

Jeg er og blir en kaffekuk.

Og det fins god trøst i Francois de Voltaire's bevingede ord:

– Kaffen må i sannhet være en langsomt virkende gift, for jeg er åttifire og ennå ikke død...

Skål!

EIVIND B

Ukas Homer

– I'm a white male, age 18 to 49. Everyone listens to me, no matter how dumb my suggestions are.

– Homer Simpson

Rock på sitt beste

Så, dersom du føler for en kveld med en god dose dønn solid usminket rock, anbefales en tur på Rica Ishavshotell i god tid før 20:45.

Det kommer til å bli fullt hus, fullt trøkk og masse herlig rock fra et av Skandinavias ledene, usminkede rockeband. Det er bare å glede seg!

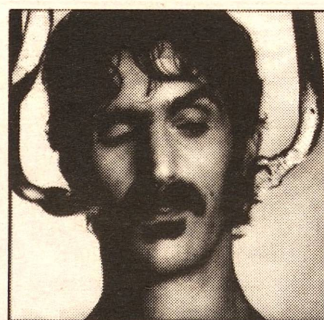
PER JOSEF KR. INSULÁN

per@utopia.no

konsert Gluecifer kan vel på alle måter sies å være ett av de definitivt beste rockebandene i Norge, og torsdag 5. februar kommer de på ny visitt til Tromsø. Sist gang de var på besøk hadde de med seg svenske Hellacopters til Driv, men dessverre blir det nok ikke noen reprise av den kvelden denne gangen. Vel vel, kanskje neste gang.

Grunnen til Gluecifers besøk i byen er deres nye album *Automatic Thrill* som kom ut for omtrent en uke siden. I følge hovedstadsavisene var turneens åpningskonsert på *Blå* i Oslo en solid perle man var glad for å få med seg. Det nye albumet har også blitt godt mottatt, selv om superlativene ikke akkurat hagler. Gluecifer gjør bare det de er best til, nemlig levere dønn solid rock!

Zappa's mor er død

Frank Zappas mor, Rose Marie, døde torsdag 29. januar. Hun ble 91 år gammel. Rose Marie Zappa

var andre generasjons italiensk innvandrer, født i USA. Hun giftet seg med Frank Vincent Zappa sr. i 1939, som hun fikk fire barn med: Frank jr., Robert, Carl og Patrice. hun etterlater seg tre barn og åtte barnebarn.

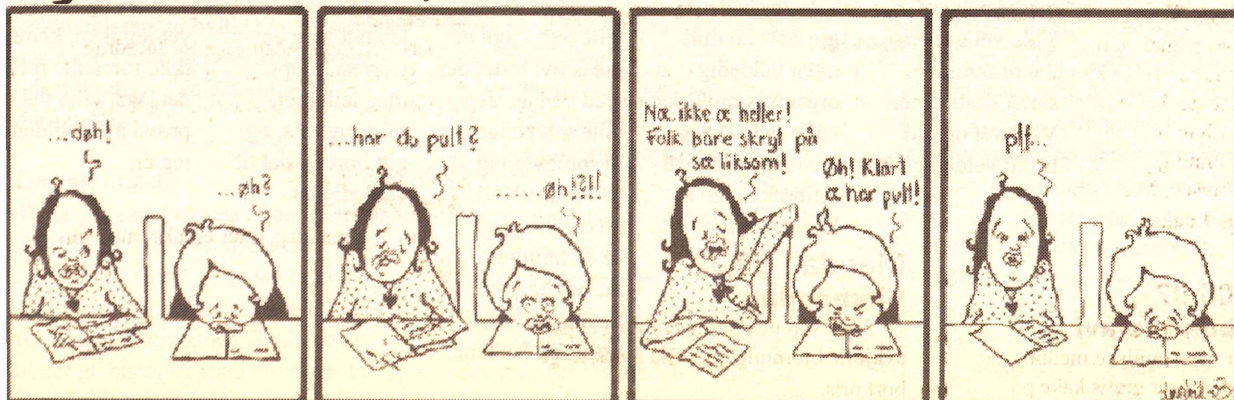
Frank Zappa, en av det forrige århundres viktigste og mest markante personligheter innen musikken, døde den 4. desember 1993.

Dagens
Glenn:

– Hva er stonerrock?
Stonerrock er alle bandene i verden som prøver å ligne på Kyuss!

– Glenn Fagervik

tegneserien - Linn Iril Hjelseth

– Homer Simpson

horoskopet

Presentert av den prisbelønte spåkonen Elvis Makaroni
Væren

Du setter inn kontaktannonse i Dagbladet og får svar fra en ettersøkt amerikansk seriemorder med personlighets-spaltning.

Tyren

Økonomien kolliderer, du går konkurs og ruller hodestups inn i den store depresjonen. Etter fire måneder i en pappeske kommer du på andre tanker. Du tar din stakk og går. Ut i Europa bærer det. Videre til Sør-Afrika via Asia. Og siden har ingen sett deg. Hva pokker tenkte du på?!?!

Tvillingene

Under et tilfeldig besøk på Nille får du et øyeblikks klarsyn og bestemmer deg umiddelbart for å skifte kjønn.

Krepsen

Du søker på den ledige stillingen som barnevakt for Lille Marius og blir bestevenn med Ari Behn.

Løven

Du vinner 35 millioner kroner i Lotto, tar ut alt sammen i kontanter og blir ranet en time senere. Dustemikkel.

Jomfruen

Du finner mannen i ditt liv, uavhengig om du selv er kvinne eller mann.

Vekten

Du dør.

Skorpionen

Det er dramatik og hormoner i luften og sexlivet når de store høyder under et kafébesøk i sørbyen...

Skytten

Du gir opp studiene og verver deg til fremmedlegionen.

Steinbukken

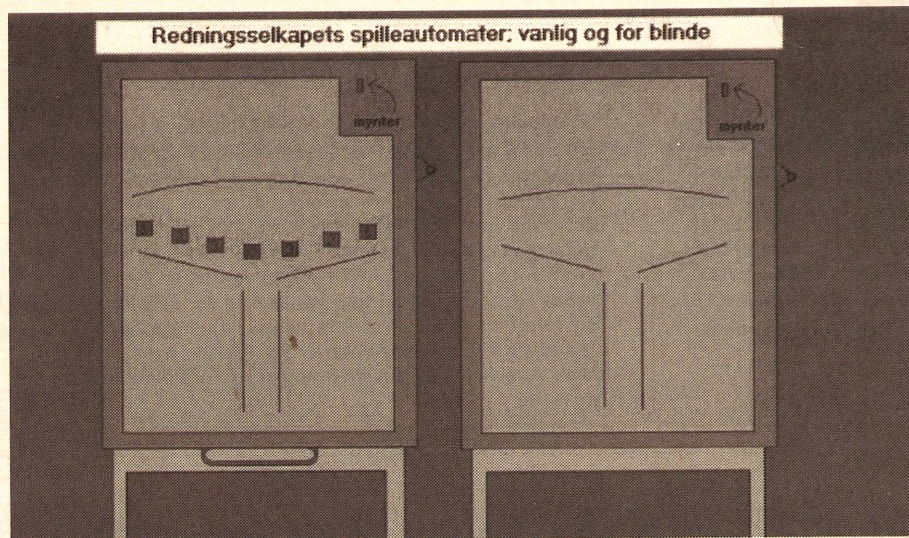
Dine lykketall denne uken er 6, 6 og 6.

Vannmannen

Hybelen din invaderes av kjøttetende kakerlakker. Spørsmålet er: Hvem spiser hvem?

Fiskene

Du drar på fisketur.

manøvers meningsløse malerier

Ukas Hamsun

Ukas Hamsun er presentert i samarbeid med Hamsun-foreninga Landstrykere.

”Jeg tror på galskapen i kraft av dens nødvendighet, sa hun, ja i kraft av dens egen fornuft som balance.”

Rosa

ukens bilde

EN LANG NATTS FERD MOT DAG: Årets første forsiktede soloppgang fanget den 21. januar

FOTO: Thomas Metz

5 i pengepungen

En norsk student i Skottland vant nylig 35 millioner kroner i Lotto. Hva ville du gjort med så mye penger?

Heidi Hauke

– Åi, det er masse penger! Ville vel gitt en del til familien, sletta studielånet. Ville vel og gitt litt til veldedighet.

Kristine Nitschke

– Jeg ville gitt bort 20 mill til en veldedig organisasjon. Eller i alle fall 10, jeg kunne gitt bort 10 millioner uten å ha merket det.

Iselin Kjellstrup

– Hm.. Da ville jeg: kjøpt ei gresk øy, festet der med venner. Jeg ville gitt penger til forebygging av barnearbeid i Romania og til de familier mutviklingshemmede barn i østblokk-landene.

Øyvind Sandbakk

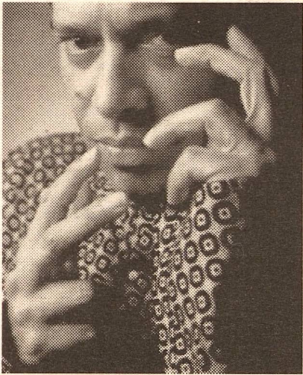
– Da ville jeg tatt meg en storfest, kjøpt meg leilighet, reist mye. Ja, og gitt bort en del til veldedighet.

Gerhard Augustin

– Ærlig talt så vet jeg ikke, klarer ikke forestille meg det. Vel, ville vel prøvd å forbli den jeg er.

Kulturhuset 20 år

KOMMER: Trilok Gurtu

MAJA SOJTARIC

maja@utopia.no

I 20 år har Kulturhuset i Tromsø vært vertskap til Hålogland Teater, i tillegg til å ha vært et allbrukshus som har organisert og vært gjestet av et bredt aspekt kulturelle arrangement. Denne våren byr jubilanten på et nokså magert program, men etter to festivaler som var store kulturelle begivenheter klarer vi oss alltid med mindre enn vi er vant med. Hålogland teater stiller opp med to egenproduserte stykker *Lenger vekk enn alt* og *Ivanov*. Den første er en interessant historie om et lite isolert øysamfunn og dets forvandling i møtet med den store verden. Den andre er en klassiker fra skrevet av den kjente russiske dramatikerens Tsjechov. I tillegg gjester Riksteateret Kulturhuset med tre forstillinger: *Den 25. timen* av Per Olov Enquist, Tennessee Williams *Glassmenasjeriet* og den velkjente musikalen *West Side Story*. På konsertfronten er world musikken profilert som vanlig med indiske Trilok Gurtu og maliske

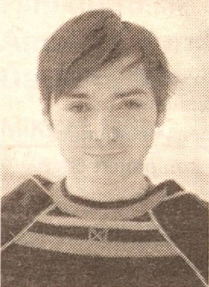
KOMMER: Mike Scott og Waterboys

Rokia Traore. The Waterboys og Mike Scott bidrar med kvalitetslåter i en konsert som allerede er utsolgt. I tillegg til dette avholdes mange av Jazzklubbens konserter på huset. Også dette semester som de foregående år inviterer Kulturhuset verden til Tromsø. Dessverre er programmet

preget av en mengde avlysninger noe som primært skyldes kutt i økonomisk støtte. Forhåpentligvis kan de holde oss Tromsø folk kulturelt bortskjemt i de neste 20 årene også.

Hvorfor trenger vi 6. februar?

kommentar

MIKKEL BERG

mikkel.berg@same.net

Da det ble klart at jeg skulle skrive noe i forhold til Samefolkets dag tenkte jeg lenge og (forsøksvis) vel over hvordan denne oppgaven skulle løses på en mest mulig inkluderende måte – samefolket består jo av ganske mange grupper, men denne dagen er for oss alle. Språkvalget var i utgangspunktet enkelt: Mitt samiske vokabular er like slunkent som Studentsamskipnadens bankkonto. Men utover denne rent praktiske hindringa, er det jo mange samer som ikke forstår noe samisk. Dessuten: Hvis man skulle få oversatt kommentaren, til hvilket av de samiske språkene skulle så dét bli? Det mest "demokratiske" valget var altså dároggiella.

Dagen i dag

Tema var vanskeligere: Noen poetisk skildring av Sápmis vakre kyster og fjell er utelukket, da jeg lider av en skammelig lav toleransegrense for nasjonalromantikk. Skulle man heller gå historisk fram? Snakke om det internasjonale samemøtet i 1917

(ingen februarrevolusjon, men en god begynnelse)? Nei, for denne dagen er viktig *i seg sjøl*, ikke bare som markering av historiske hendelser. Dessuten er vi som kjent ikke ved historiens slutt - det pågår og det kommer flere kamper og kampanjer. Skjønt, noe flammende innlegg om land og vann eller språk og kultur, vil igjen virke ekskluderende - denne dagen er jo ikke bare for samer med visse standpunkter. Når alt kommer til alt er vel selve dagen – og hva dagen betyr i dag, så å si - et stort nok tema.

Divided we stand

Samefolket består som nevnt av mange ulike grupper: Nord-, sør-, lule- og østsamer (tilgi at jeg ikke ramser opp alle språkgruppene), asfaltsamer, bygdesamer, kystsamer, markasamer, elvesamer og fjellsamer. Vi er spredt rundt i forskjellige byer, på hvert vårt ness, i hver vår fjord og dal. Blanda opp med andre folk, preget av forskjellige kulturer, under administrasjon av forskjellige stater, splittet av språk og religion. Det som samler oss er en felles historisk arv som vi bærer videre og en felles følelse av tilhørighet – denne være seg basert på slekt, språk, bosted eller for den saks skyld adopsjon. Samt noen gamle og nye tradisjoner som, nettopp, 6. februar. Denne dagen er med på å skape det den markerer: Den er med på å holde oss fra å være forskjellige grupper med mange likhetstrekk, og er med på å gjøre oss til én mangfoldig nasjon. Eller kanskje man burde si folk, da ovennevnte begrep iblant fører til intern uenighet. (Til historisk sett å ha vært ganske fredelige, er vi da også svært så krangleverne - heldigvis,

Samefolkets dag: Når man ser bort fra de historiske tingene 6. februar markerer, hva betyr dagen for samefolket anno 2004?

må man si, for et lite folk trenger stor kampvilje).

SV

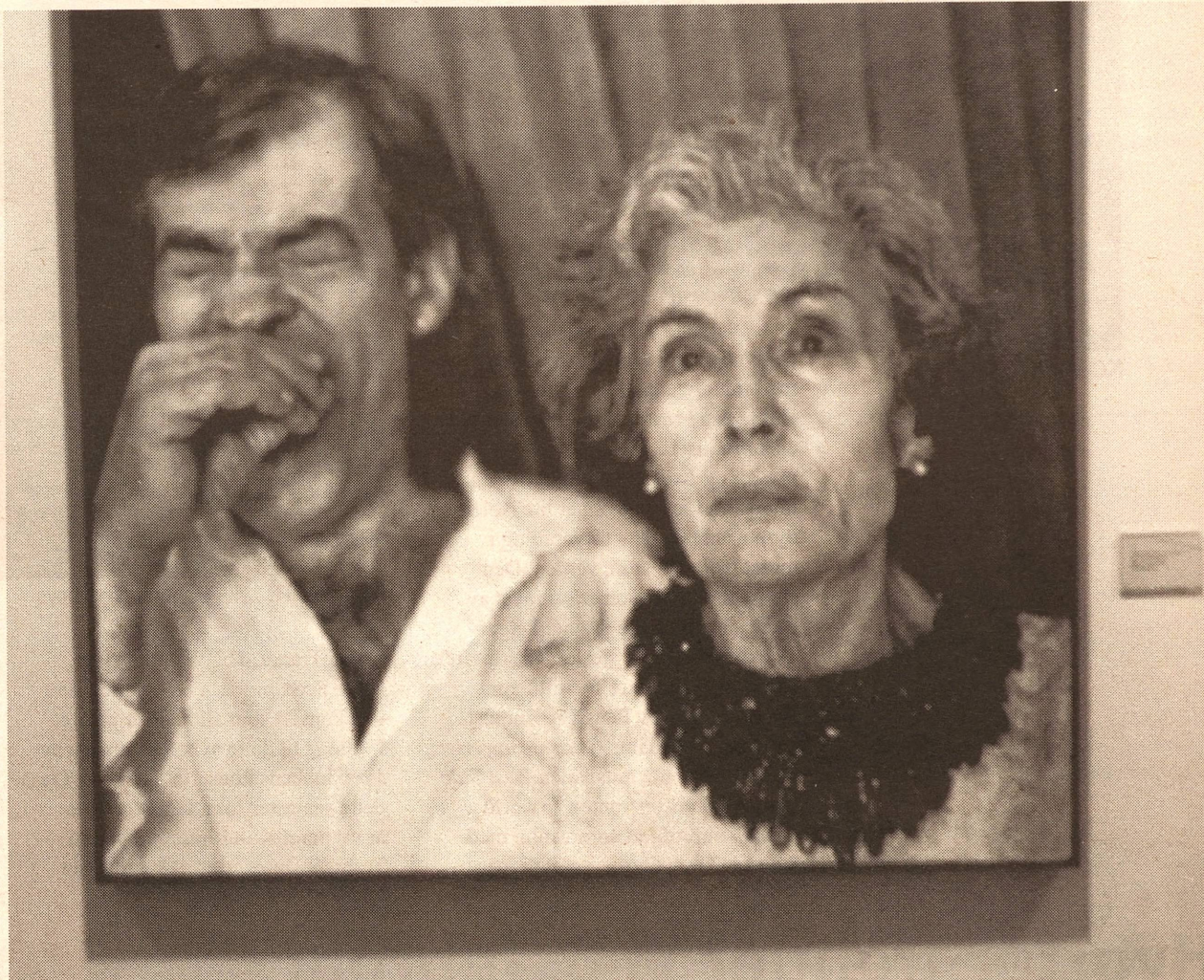
Hvis dagens første stikkord er *samling*, er det andre *synlighet*. Viktigheten av dette kan ikke undervurderes, for et lite folkeslag i samboerskap med større: På fredag ser vi hverandre og viser andre at vi fortsatt er her. Vi kan slå på TVen og (forhåpentligvis) se bilder fra markering av dagen i fjerne strøk som Oslo og Bergen ("Hva er det disse innvandrene driver med nå da?"). De av oss som har samekofte vet at vi ikke går ut alene denne dagen: I Storgata, inne på kafeene og oppe på Universitetet vil vi kunne se andre som trekker i samme plagg. Over offentlige bygg rundt om i Norge vil flagget vårt vaie - på flere steder hvert år. At vår studieby legger så

stor vekt på feiringa, er vel spesielt verdsatt av oss som kommer fra steder hvor det er mer sannsynlig at skolene markerer 4. juli enn 6. februar. Det er da dessuten en flott poetisk rettferdighet i at institusjonene som i sin tid administrerte og gjennomførte den etniske kulturrensinga av nordområdene, nå brukes som verktøy til å bote på eget skadeverk. De fleste av de gamle herrer fra Eidsvoll snur seg nok i gravene sine, men det gjorde de sikkert og da kvinner fikk stemmerett og da jødeparagrafen ble fjerna.

Lihkku beivviin

Til slutt må vel nevnes at det til og med fins noen utenom-nasjonale grunner til å verdsette 6. februar: For Nord-Norge er den samiske renessansen et eksempel på at vi har krefter til å ta vare på og utvikle det som særpreger oss – uansett om det strider mot viljen til the-powers-that-be der nede i Norges Eneste By. Dessuten er den kulturelle og rettighetsmessige revolusjonen som har funnet sted her oppe, et eksempel på at vilje, organisering og pasifistisk kamp er vel så effektive våpen som vold. Men først og fremst er dette likevel en dag for markering av det samiske og samene i dagens Sápmi. Så til deg som vet at du kan regne deg blant oss - kofte, språkkunnskaper, høye kinnbein og en viss prosent "blod" påkreves ikke: Nyt fredagen, den er din.

Illusjon og hvitvin

TATT PÅ FERSKEN: Lerretet som et spill av virkeligheten.

Foto GLENN FAGERVIK

Når grensen mellom fotografi og maleri hviskes ut, blir vi fanger i Nina Mushinsky's mystiske verden.

LINDA WIECHETEK
lindawie@gmx.de

Åpninga til Nina Mushinskys utstilling i Nordnorsk Kunstmuseum ble en opplevelse som ikke bare skyldtes kunstens øyefryd men også en servitør som i en blanding av påtrengenheter og sjarm skjenket i stadig mer hvitvin.

Nina Mushinsky ble født i 1964 i New York, der hun fortsatt bor og jobber. Hun er utdannet ved School of Visual Arts. Læreren hennes er den

norske billedkunstner Jan Groth, som blir omtalt som en av Norges fremste nåtidskunstnere og er kjent for sine bilder med en enslig, hvit linje på en svart bakgrunn. Forholdet mellom ham og Nina, som ifølge Stein Thorud er sta og har en sterk personlighet, er heller basert på likestilling enn et lærer-elev forhold.

Utgangspunktet for denne utstillinga er dekadanseutstillinga i Trondheim i 1995, der Nina Mushinskys bilder for første gang ble utstilt i Norge.

Manierisme og surrealisme

Ifølge mag. art. Svein Thorud finnes det to viktige trekk som står sentralt i hennes kunst:

– Manierisme: En kunstretning fra 1500-tallet som rettet seg mot

renessansens klassiske idealer. Typisk for denne stilretninga er en uvirkelig fargesammensetning og en overdrevet framstilling av kroppen.

– Surrealisme: kjent for de fleste gjennom Dalí og Magritte. Denne kunststilen utvikla seg i 1920 og framhever bl.a. underbevisstheten og det overnaturlige. Stilen ble inspirert av Freuds psykoanalytiske teorier om drømmenes betydning.

Nina Mushinsky har sine familiære røtter i Sentral-Europa og reiser ofte til Ungarn og Romania, noe som forklarer hennes opptatthet av motiver fra Øst-Europa. Mens fotografiene har oftest sosialismens slitne bygninger, ruiner eller snirklete gjenstander i historiske museer som motiver, framstiller maleriene hennes flest mennesker.

Perfekt illusjon

– Men er det der foto eller maleri? spurte en forundra gjest under omvisninga.

Mushinskys bilder tar utgangspunktet i foto, et medium som representerer realisme "par excellence". Men mens noen bilder åpenbart er malt og komponert etter kunstneriske kriterier, sånn som *Bryllup* og *Leende maleri*, virker andre så virkelig at man helst vil ta på de malte objektene sånn som forhenget i *Gardin*. I *Selvportrett i Hotel Gellért* og *Peter og hans mor* er teknikken såpass perfektjonert at de ved første syn virker som fotografier.

Tradisjonell teknikk

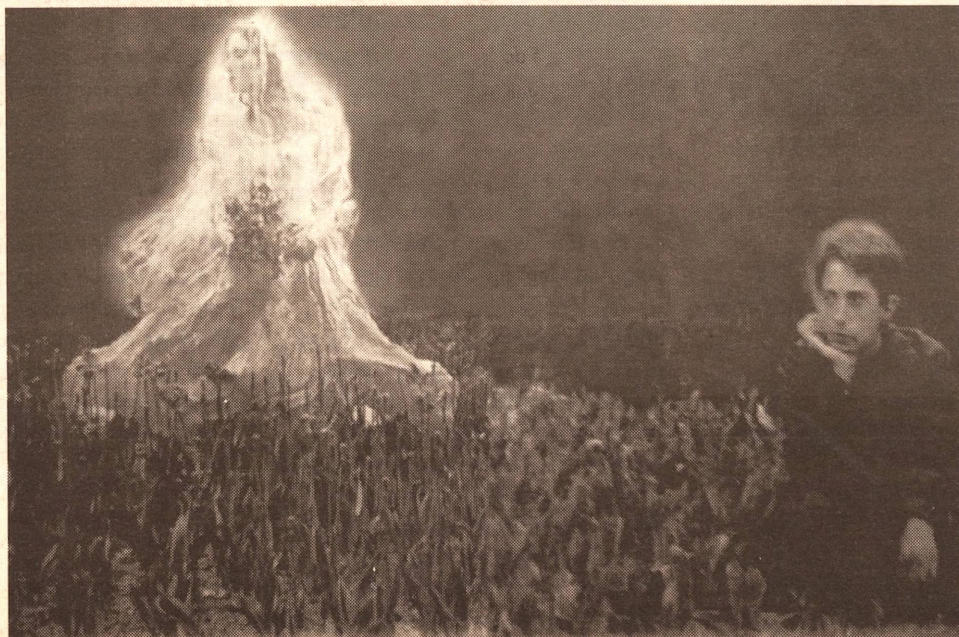
Teknikken som ligger bak maleriene er ikke mindre imponerende. Men istedenfor avansert datateknikk anvendes det her ekte møysommelig og tidkrevende håndarbeid. For sitt første bildet brukte Nina Mushinsky fire år. Hun ruter opp et lite fotografi.

– Rute for rute overfører Nina fotografiet på lerretet, forklarer museumsdirektør Anne Aaserud.

Mushinsky maler kun med sort olje og voks som hun blander i forholdet 1:1. Med terpentintynner hun ut fargen for å få de forskjellige svart-hvitt nyansene i bildet. På denne måten bygger hun opp maleriet på den hvite bakgrunnen.

Det fleste av både fotografiene og maleriene fokuserer på forgjengelighet og forfall og er prega av en intens og litt dyster stemning, som inviterer betrakteren å ta del i både bildenes realitet og drømmeverden.

Kanskje med litt hvitvin...

FORGJENGELIGHET: Er drømmen mer virkelig enn virkeligheten?

Amerikansk invasjon

KOM OG SE FILM: Marit Terese Balstad (f.v.) og Tale Severina Sægrov Halsør inviterer deg med i Tromsø Filmklubb. Foto MIKKEL BERG

Dette semesteret er temaene på Tromsø Filmklubb sitt program Amerika, Familien og David Lynch.

MIKKEL BERG
mikkel.berg@same.net

– Sentralt i år står feriga av den amerikanske filmen, sier sekretær Tale Halsør i Filmklubben.

– Halvparten av programmet er amerikanske filmer, noe som er ganske uvanlig til oss å være.

Dette betyr likevel på ingen måte at Filmklubben dette ikke kommer til å være det alternativet til standard Hollywood-produksjon som de hittil har vært.

– Vi har valgt ut kvalitetsfilmer fra svært forskjellige sjangre og tider, sier Marit Balstad, som er påtroppende økonomisk ansvarlig i klubben.

– Blant anna har vi en musikkfilm, noe vi bare har hatt på programmet én gang før: *The Wall*, som var banebrytende i sin tid og er en film av stor kulturhistorisk viktighet, sier Tale. – Og Chaplin's *Diktatoren*, som gikk forrige helg, er både en klassiker og svært aktuell - i og med at vi lever i ei tid hvor antikrigsbevegelsen står sterkt. I tillegg er cowboyfilm-sjangeren representert med *The good, the bad and the ugly* og den kritikerroste filmen *Arizona Dream*.

Sær underholdning

Filmklubben har dessuten et "tema innafor temaet" i år, med tre filmer av *Twin Peaks*-regissøren David Lynch. – Dette er veldig sære og surrealistiske

filmer, men de er – noen ville kanskje si *likevel* – sabla gode filmer, sier Marit.

– Man forstår dem kanskje ikke første gang man ser dem, men de har stor underholdningsverdi, føyer Tale til.

De to vil dessuten berolige de som fikk med seg *Eraserhead* av Lynch forrige semester:

– Det er ikke nødvendig å like *Eraserhead* for å sette pris på disse filmene, sier de.

– Den filmen var så spesiell at det vel var få som likte den, mens *Blue Velvet*, *Lost Highway* og *Mulholland Drive* er mer publikumsvennlige, slår de fast. Noe som borger for dette, er at David Lynch ble eget tema på programmet fordi så mange spurte etter filmer av ham.

Jorda rundt

Filmklubben har ikke helt fortapt seg i USA, som nevnt kommer halvparten av programmet annensteds fra: Japan, Russland, Frankrike, Belgia og Kanada er alle representert.

– Opprinnelig skulle vi også ha med noen norske kortfilmer, men de måtte utgå fra programmet. De kommer vi til å vise i løpet av høstsemesteret i stedet, sier Tale.

Fra Japan kommer eneste animasjonsfilm på programmet, *Cowboy Bebop – the movie*, en av veldig få filmer i anime-sjangeren som har blitt virkelig markedsført i Vesten.

– Av filmene som går under temaet *Familie* er russiske *Mor og Sønn* kanskje spesielt interessant siden den er del i en trilogi, hvor en av de andre gikk på TIFF forleden.

De som så *Far og Sønn* av Aleksandr

Sokurov bør dermed ta turen til Filmklubben, om ikke anna for å få med seg denne.

Exit Verdensteateret?

– En anna spesiell ting ved dette semesteret er at det muligens blir det siste hvor vi viser film på Verdensteateret, sier Marit.

Så langt har nemlig Filmklubben hatt faste visninger i dette bygget 14:30 hver lørdag, men når Fokus Kino blir stengt for ombygging vil Tromsø Kino trenge Verdensteateret hele tida.

– Så neste semester blir vi utelukkende å være i 4.etasje på Driv, som for så vidt er et veldig koselig sted å være. Vi har vært der fast på søndagene klokka 20:00, noe vi kommer til å fortsette

med også dette semesteret.

Tale og Marit håper det blir mange studenter blant Filmklubbens nye medlemmer i år, og at mange registrerer seg til et nytt semester.

– Sjøl om vi ikke har studentrabatt, har vi veldig studentvennlige priser. Og skulle du har lyst til å engasjere deg i klubben, være med å bestemme hva vi skal vise, er ildsjeler alltid velkomne.

Resten av filmene i vårsemesteret 04:

Noe å dø for	søn	01.02-04
Blue Velvet	lør	07.02-04
Cowboy Bebop - The Movie	søn	08.02-04
The Wall	lør	14.02-04
King Kong	søn	15.02-04
Lost Highway	lør	21.02-04
Mulholland Drive	søn	22.02-04
Yi Yi Familiedrømmer	lør	28.02-04
Sønnen	søn	29.02-04
Mor og sønn	lør	06.03-04
Monday	søn	07.03-04
Nada	lør	13.03-04
Ken Park	søn	14.03-04
The Good, the Bad and the Ugly	lør	20.03-04
Trees Lounge	søn	21.03-04
Den hengende hagen	lør	27.03-04
Arizona Dream	søn	28.03-04

Fattig som Fedon

Den eine dagen i sus og dus, den andre fattig som ei lus. Kva et du no då?*

SIAN C. O'HARA

ohara@online.no

EIVIND B. STRAND

eivind@utopia.no

Som student vil du somtid oppleve periodar med smalhans, arbeidsløyse og raude tal i regnskapet, utan eit sabla øre å rutte med ei gong. Detta kan vere ei tung bør å bere, men du heve likevel moglegheit til å dekkje dine mest basale ernæringsmessige behov gjennom ymse næringsmidlar av høg kvalitet. Utopia heve sette upp ein grei middagsmeny for ei viki, som inkje kostar stort meir enn 100 slantar. Og du vert god og mett!

Den heilage mattrikanten: Gløym han!

Bagettar, potatis, cornflakes, kornblanding, bollar og brus, loff, wienerbrød, nudlar, pasta, og liknande utgjer grunnmuren i mattrikanten. Men det er berre fanteri. Gjev null mettingskjensle og i fylgje Fedon legg du på deg. Fy. Takke okke til proteinmat; Biff, tunfisk og blodpudding – det vil gamle Noreg ha!

Frukost – ditt daglege startskudd!

Dagens viktigaste måltid må ein ha i magen føre ein startar dagen, og kva kunne vel ha vore betre enn Nestle's babygraut? Dette ypparlige og delikate måltidet er som skreddarsydd for din helse og samvit! Ein porsjon heve fleire vitaminer enn heile den ideelle mattrikanten og Ingrid Espelid Hovig til saman. Visst du i tillegg dryssar litt proteinpulver på toppen, vil magen din teie stilt heilt fram til middag. Babygraut er òg ein slagar til kvelds.

Måndag

– Babymat servert på ei seng av ris (moglegvis ein persillekvast) Barnemat er so genialt! Ein boks (Nestle), kostar deg inkje meir enn likesæle 10 kronar og han er ferdig oppmala så du slepp å tyggje – berre svelgje rett ner (energiparande!). Dessutan inneheld han alle nødvendige vitamin og mineral eit lite born treng for å vekse seg frisk og rask. Med titlar som Fløytetua kalkun, Lasagne, Herregårdsmiddag og Middelhavspasta lyt det være mogleg å lata seg freista. Varm han i mikrobølgjeomn og leggje han på ei seng av ris. Lækkert og greitt.

Tysdag

– Bønner i tomatsaus. Ein boks kostar maks kr 5,- og fyller magesekken på ein-to-tri. Hiv du uppi ein pyddesnabb og nokre potatis, heve du eit måltid som inkje stender tilbake for noko!

Onsdag

– Havregraut. Kok upp (i vatn) ei lisle neve havregraut, kast ein skvett mjølk på, saman med litt sukar, og du held deg mett til neste morgon. Årsaka er at havren svell upp i vomma og lurer hjernen. Men pytt.

Torsdag

– Blodpudding med sukar på! Server med smelta smyr, tyt og nyretalg. Sjølv om du lyt bli freista og hugleiken er svær etter potatis, så lat det vere med det. Kaup heller dubbelt porsjon blodpudding sidan det bae er mykje billigare, og inkje minst tri gongar so mettande.

Fredag

– Tunfisk. Det rimelegaste og mest fleksible produktet på marknaden. Et han direkte frå boks, hiv han i salat, pasta eller steikepanna. Berre fantasien set grenser og du kjennar deg sunn og "kåmfy" etterpå

Laurdag

– Lykkejeger. Laurdag er kaupdag og det bugnar av bodar med gratis smaksprøver i stadens kaupsentra. Spelar du korta dine på rett måte, kan du prøvesmake deg stappmett på alt i frå fiskesuppe til pizza og ost, cornflakes og biff. Men visst all flaksen likevel gjenge til Gamal Eirik denne dagen, so lyt du gange til ferskvareanlegget i butikken og kaupa reint spekk, som er ein prisvinnar utan like med sine tri kroner per kilo.

Sundag

– Lever med ris og heimelaga saus. Dypp levera i kveitemjøl, salt og pepar, og brun ho i panna til ho er gjennomsteika. Du lyt au steike ei dose med lauk saman med levera, og take dette attåt med risen, sausen og levera. Sausen koker du upp soleis; Brun kveitemjøl og smyr, pøs i vatn (og ymse restar, som ryme, brunost, buljong) og du heve ein fantastiske brun saus å spe på.

***landsmålet som vert nytta i denne teksta er ein song og odè til Carl I. Hagan, okkor klippefaste landsmann**

ILL Ingvild Buhaug

Generelle tips:

Tving deg på/inviter deg sjølve på middag.

Take alltid med deg ei flaske soyasaus og ketchup so du heve dei i umiddelbar nærleik – dei omgjer det mest hæslike til kulinariske kunstverk.

Kaup mat i enorme porsjonar når det er kampanjeprisar.

Ver ein røvar! Take med deg alt du kjem øve – salt og pepar frå Burger King, dressing frå kantina og slikkepinnen frå små uskuldige born.

Set upp ei dyresnare i hagen – fang Nøtteliten og Harepus og unn deg sjølve eit gourmetmåltid!

Visst Fiskerihøgskulen framleis held fisk i dammen utafør bryggja si, set garn og hal inn storfangsten.

Take med miniharpunen og gange på selfangst i Polaria. Dei hev masse spekk.

Lat som du vil kaupa hus, og stel frå dropstrauet hos Eigedomsmeklarane.

ET TRAN! I høve helsa di sprekk, vil Møllers tran rette upp heilagbrotet.

Foto THOMAS METZ

Atter en Grandiosa

At *Mild Taco* var et fatalt feilgrep, er de fleste enige om. Nå skal *Pepperoni*, samt *Kjøttdeig og løk* gi deg vann i munnen.

Det er ikke hver dag du ser en ny pizza Grandiosa i frysedisken. Den moderne nasjonalretten, med smaken alle elsker (eller hater), er selve flaggskipet i det norske pizzaparadiset. Gjennom 24 år og 180 millioner fortærte enheter er den blitt selve symbolet på frossenmat og hybelføde. Den har blitt sammenlignet med både kunst og dypfrost fordervelse, og studentene har trykket den hardt til sitt bryst. Men da *Mild Taco* ble lansert for noen år tilbake, haglet mishagsytringene. Hvorfor endre det perfekte? protesterte fansen.

Nå prøver Stabburet igjen, med to nye smaksvarianter, hvor DU skal avgjøre hvem som værende igjen i frysedisken. Utopia har nedsatt et ekspertpanel for å teste nyvinningene.

Foto THOMAS METZ

I Visste du at

Grandiosa ble til i 1980, og siden da er det solgt rundt 180 millioner av folkets favorittpizza.

Vi nordmenn spiser rundt 36 millioner dypfrost pizza i året, dvs mer enn én i sekundet! Lagt etter hverandre ville pizzaene dannet en rekke på 12.600 km. Det tilsvarer strekningen Oslo-Roma 6 ganger!

Stabburets pizzafabrikk på Stranda brukte 4.200 tonn ost i 1999. Dette tilsvarer melk fra rundt 7.500 kuer.

Grandiosa er av og til skyteskive for matsnobber. Men...

Grandiosa er som Askeladden, antihelten som vant hjertet til folket.

Stabburets pizzakokker har brukt nesten ett år på å utvikle de nye smaksvariantene, og ca 400 personer har vært involvert i forskjellige smakstester.

Bare en av de nye smaksvariantene får fast plass i butikkens fryseboks. Dette avgjøres gjennom folkeavstemming i juni.

100 000 nordmenn spiste Grandiosa på julaften

Epilog

Pizza Grandiosa er vomfyll og ferdig med det. Å snakke om noe pizzaparadigmeskifte er å dra det for langt. Det blir for likt og forutsigbart. Riktignok forventet ingen et fyrverkeri av smak. Men vi etterlyser likevel de fundamentale nyvinningene. Hvorfor ikke bytte ut Jarlsberg med Mozarella? Hvorfor ikke prøve en tynnere og sprøere bunn? Du føkker ikke med et vinnerlag, sies det, men litt fantasi og vilje til å eksperimentere kan umulig skade. Likevel tror vi disse variantene kan bli gode konkurrenter til Samskipnadens misfoster av et pizzaplagiater. Nyvinningene er jevnt over nam-nam, og de har mer fyll. Der Taco-varianten var et steg i feil retning, har Grandiosa nå tatt steget opp i frysediskens aller høyeste divisjon. Uten at det er noe å skryte av.

Grandiosa – Kjøttdeig og løk

Hørt fra panelet:

- Den smaker snus.
- Klassisk fyllemat.
- Tynnere bunn – mer fyll. Positivt.
- Passer bra med persille på, men altfor mye salt. Da må du drikke mer brus.
- Litt hermetisk preg og vemmelig Piffi-krydder smak. Jeg må brekke meg.
- Dette er en slik pizza jeg kunne spist til jeg spydde, for deretter å spise enda mer.
- De har med stor møyen etterstrebet et

hjemmelaget preg. Uten å lykkes. Fy!
 - Synes den smaker mindre Grandiosa enn vanlig Grandiosa. Noe som i og for seg er positivt.
 - En pizza-pedagogisk triumf.

Konklusjon: Lekre smakskombinasjoner og god fylde. Sausen utfyller kjøttdeigen og gir en lang, behagelig ettersmak. En verdig konkurrent til originalen. (Fylle)Festmat.

Grandiosa – Pepperoni

Hørt fra panelet:

- Pepperoni er kjipt generelt og det blir ikke bedre når det heter Grandiosa.
- Den er nesten bedre når den er kald.
- Litt for søt. Kremaktig konsistens. En pompøs pizza.
- Pepperonipizza skal ha ananas. Punktum. Denne har ikke ananas Ergo – Denne er ikke pepperoni. Dessuten er den altfor svak, alt for lite pepper, det skal svi i gommene. Kun laget for

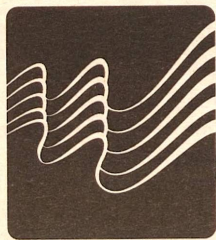
å tilfredsstille et minste felles multiplum.
 - Den har mer karakteristisk smak enn originalen. Noe å forholde seg til, lissom. Tror denne blir en hit i studentmassen (Ved et uhell svidde vi en av Pepperoni'ene, noe som ga umiddelbar respons:)

- Svidd pepperoni vekker barndomsminner. Det smaker barndom! Den gir assosiasjoner til pupp og babyamat.. Nammenam!
- Den ser ut som et tverrsnitt av en puddel.

Konklusjon: Spennende ved første øyekast, men taper seg fort. For lite smak, for svak, null ananas toppet av noen små pølsebiter. Ryker nok desverre ut.

Utopias testpanel
 SIAN, EIVIND, ANDREAS, GURO
 OG LISA

NORDLYS
FESTIVALEN
TROMSØ

7. far i Kulturhuset

Odd Børretzen har vært i Tromsø 67 ganger, såvidt han kan huske. Men aldri for å opptre på Nordlysfestivalen.

ØRJAN VØLLESTAD

orjanv@linfall.no

Odd Børretzen deltok for første gang på Nordlysfestivalen i år, og vi var så heldige å få snike til oss et lite intervju under lydprøven.

Hvordan er han egentlig, Odd, mannen bak alle de rare platene? Vi er fra oss av nysgjerrighet, og når vi møter han, sitter han bare der, avslappet og tilbakelemt med en sigarillo og en pappkopp med Friele kaffe. Han ser akkurat ut som det bildet du får av å lytte til sangen *Vi som drømte om Amerika* fra skiva *Noen ganger er det all right*.

Hyggestund

Vi hilser og småprater og plutselig sitter vi midt i en gammel ønskedrøm; en koselig samtale med selveste Odd Børretzen. Litt småtrøtt pga. all reisinga, men klarer fint et lite intervju, sier han. I et par år nå har han sagt at det er på tide å pensjonere seg, men denne gangen mener han det. I hvert fall nesten.

– Har jo tross alt holdt siden 60 tallet, som begynte med radio, og siden ballet det bare på seg, smiler Odd.

– Hva tenker du om Tromsø?

– Jeg synes Tromsø er en sjarmerende by, en veldig åpen by. Har vært her kanskje 67 ganger i løpet av min tid, sier Odd.

– Men første gang i forbindelsen med Nordlysfestivalen?

– Jada, men kulturhuset er ikke ukjent.

Lærte av livet

– Hva slags utdanning har du Odd?

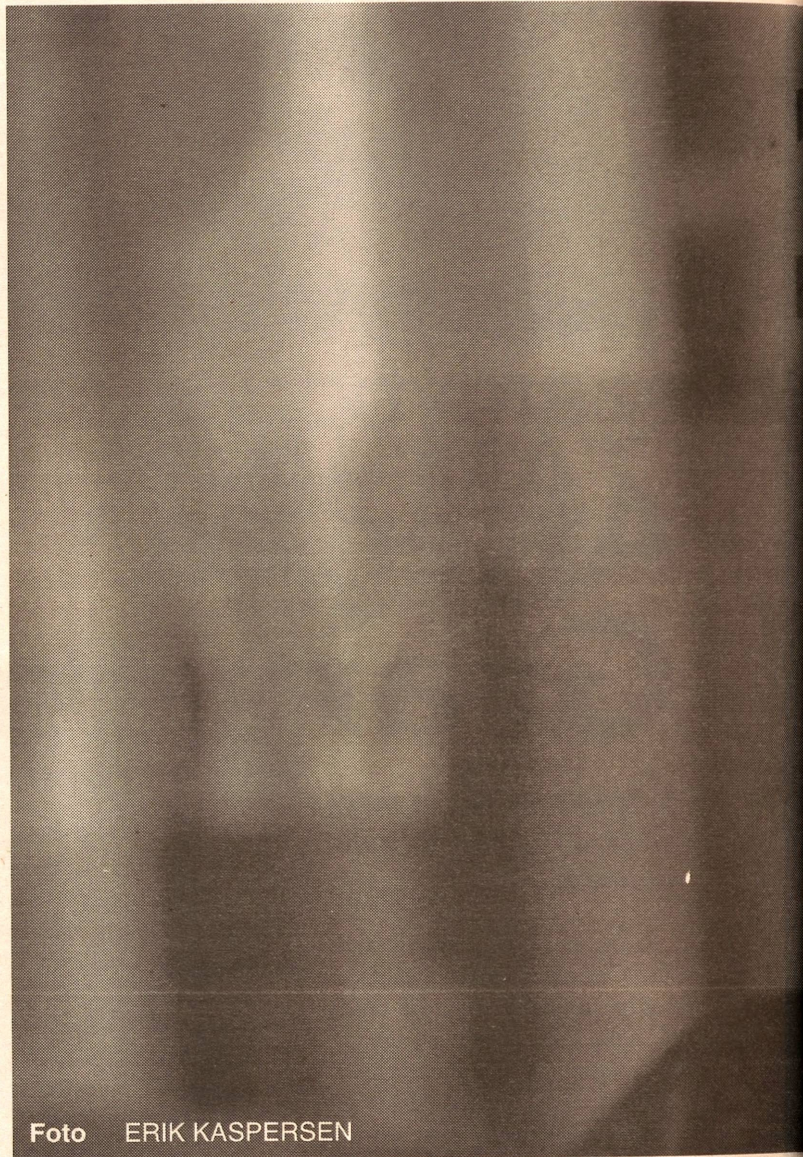

Foto ERIK KASPERSEN

Han ser på oss, smiler, og forteller han ikke har så mye utdanning. Bare gymnaset, eller artium som det het da. Og videre utdannet som telegrafist ved en skole i Oslo, forteller han.

– Også prøvde jeg meg på forberedende, men det gikk ikke så bra, så jeg droppa ut. Har alltid hatt lyst til å bli antikvarbokhandler, det hørtes gøy ut, men var kanskje litt for krevende.

– Men om du fikk velge på nytt, hvilken utdanning tror du det hadde

blitt?

– Jeg tror det måtte ha blitt noe hvor jeg kan uttrykke meg, kanskje billedkunster?

Odd fortsetter med å fortelle oss litt om at i dag er det kanskje mange som ville reist ut av landet, men spesielt var det slik etter krigen, når Norge var

lukket.

– Da kunne en reise ut med båt, og på min første reise var jeg maskinist,

Måsekyder fra gitaren

Odd Børretzen/Lars Martin Myhre

Kulturhuset, 25. januar

5

ØRJAN VØLLESTAD

orjanv@linfall.no

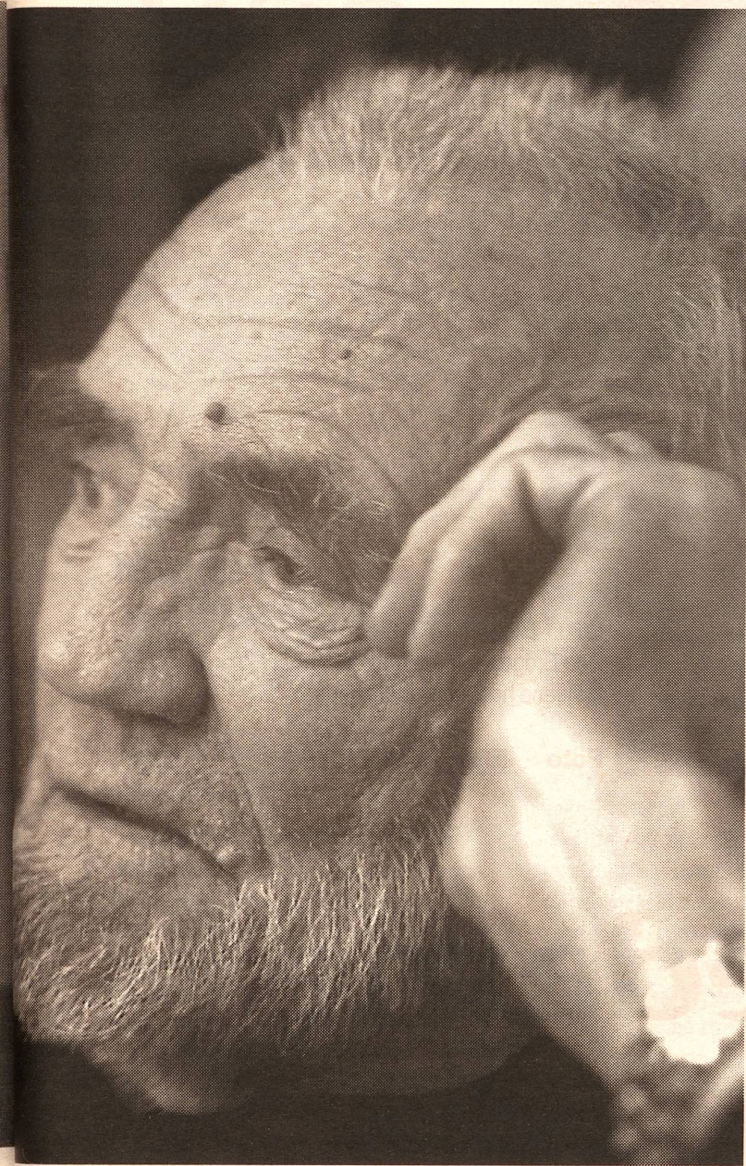
konsert Hjemme i sofaen, tilbakelemt med en godt blandet *Gøy Champagne saft*, med Odd Børretzen i cd-spillern er en opplevelse mange har vært borti. Men å kunne oppleve den samme avslappende stemningen i en konsertsal med mange folk rundt seg og Odd Børretzen på scenen, må jeg si er forbløffende bra!

Odd ser gammel ut, men humoren er oppe og med gode viser og veldig godt band sjarmerte han salen, både gamle og unge. Ved siden av meg satt det to gamle damer som lo høyt og lenge av teksten til Odd, som for meg virker å aldri gå av moten. Kanskje det henger sammen at tekstene hans er tidløse, til tross for at hans viser omhandler hans eget liv i forskjellige faser. Høydepunktet for meg var da de gikk løs på *Alt går så fort...*, men også da de spilte *Måker*, med spesielle lydeffekter fra elektrisk gitar, som så ut til å forbløffe de på scenen også. Minus var kanskje lengden på showet, nesten to timer, men gjorde egentlig det ikke noe siden Odd klarte å sjarmere hele veien.

BESTEFAR: Odd Børretzen er hele Norges Bestefar og en koselig fyr på scenen

Foto ERIK KASPERSEN

... som varte ca fire år, mens jeg i de siste 34 årene var telegrafist.

– Du har jo skrevet om så mye rart i sine dine. Hvordan oppstår de?

– Vel, jeg skriver jo etter hvor jeg er i livet, nå er det for eksempel en nisje å være gammel. Men det er om meg selv forskjellige tider.

– Hvor stort publikum foretrekker?

– Alt ettersom kanskje, om det er en stor sal er det fint med mange folk. Jeg

vil jo ikke skuffe arrangøren heller, ler Odd.

Vi forlater Odd Børretzen og ønsker han lykke til på konserten, strålende glade og fornøyde rusler vi ut av kulturhuset, enige om at vi gleder oss kjempemye til konserten senere samme kveld.

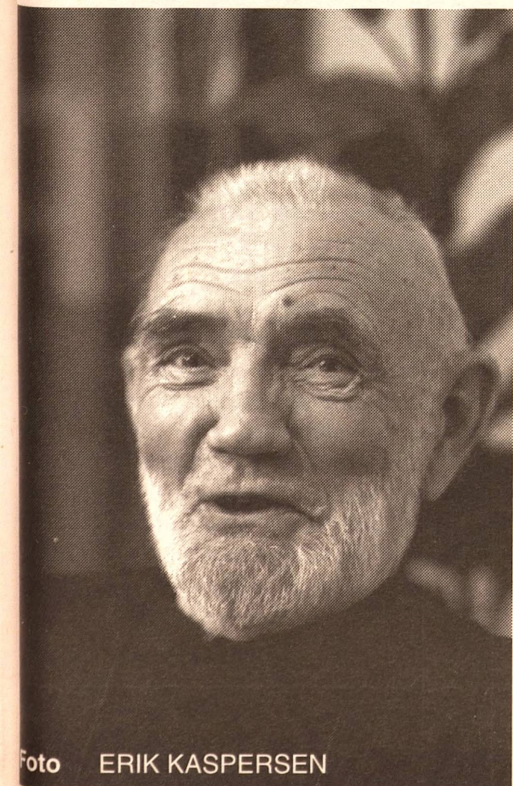

Foto ERIK KASPERSEN

Stemmemøte – opera eller joik?

Solveig Kringlebotn og Ingor Antte Åilu Gaup
Tromsø Symfoniorkester
med Kenneth Ekornes
(perk.),

Svein Schultz (bass), Stein Austrud (tangenter) og Peter Baden (elektronika)
KulturHuset, 23. januar

5

LINDA WIECHETEK

lindawie@gmx.de

konsert Ifølge stemmemøtets finkledde publikum var det vel helst opera vi skulle få se. Det ble det og en god del av i andre delen av konserten, men en joikende Solveig Kringlebotn, som kom energisk dansende inn på scenen, var vel ikke akkurat det man forventa. Men hennes selvsikre opptreden gjorde at man fort glemte at joik og Kringlebotn kunne være en uvanlig kombinasjon.

Solveig Kringlebotn i hvit frynsekjole og multikunstneren Ingor Antte Åilu Gaup, som fikk fri fra teaterjobben ved Beaivvåš, i brun skinnkofte, dannet det perfekte laget.

– Velkommen til joikera konsert, åpna hun konserten, og denne hilsen ble straks oversatt til samisk. Det bilingvale innslaget var ikke det eneste transkulturelle momentet denne kvelden, det trakk seg som en rød tråd gjennom hele konserten. Det er ubestridelig konsertens styrke at opera og joik (og alt de representerer) ikke blir satt opp som to kontrastive poler, men tvert imot dannet en organisk

og harmonisk helhet. Det dreier seg i hvert fall i første del i ordets betydning om et "møte" av stemmer. Men også instrumentalt sett ble man forsynt med musikalske nytelser fra helt forskjellige retninger av Gaups fabelaktige band og Tromsø Symfoniorkester.

Kringlebotn og Gaup besverger og dirigerer musikken som bygger opp et klimaks og setter publikumet i en slags transetilstand. Jeg for min del ble stadig forundra over joikens fleksibilitet og eksperimenteringspotensial. Mens vi i første delen hørte flest stykker som tydelig minner om naturen, skifter stedet etter pausen til Italia og Kringlebotn i prinsessekjole ga en profesjonell framstilling av bl.a. fire arier fra Mozarts *Figaros bryllup*.

Synd bare at konsertens helhet ble brutt med dette. Det grelle lyset og det radikale skifte vekket meg fra drømmetilstanden jeg ble satt i under den ekstatiske oppbygningen i konsertens første del.

Men jeg ble trøsta av Gaups likelydende stykke *Trøst*, der han joiker med såpass mye dybde og følelse at man ikke kan trekke seg unna hans magi. En sang som ikke bare trøstet meg, men også minnet meg på at jeg trengte trøst i det hele tatt. Til slutt beviste også Gaup fleksibilitet når han var med på operetten, der Kringlebotn ledet an tonen.

Man opplever vel sjeldent en konsert, der det musikalske spekteret er så bredt som det var denne kvelden.

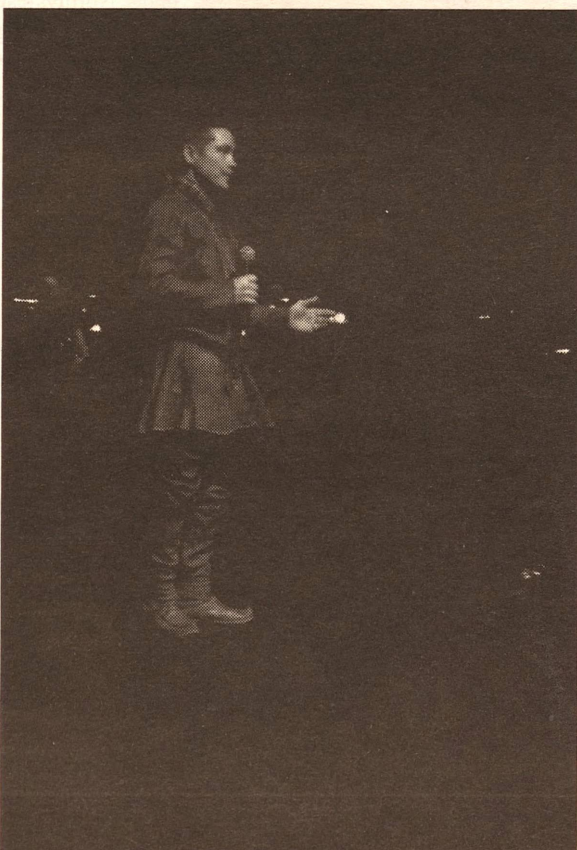

Foto GLENN FAGERVIK

IMPONERTE:

Ingor Antte Åilu Gaup sto ikke tilbake for Solveig Kringlebotn i det hele tatt med sin joik.

ORD BLIR FATTIGE: Dee Dee Bridgewater maner frem klisjeene hos en hver anmelder

Foto ERIK KASPERSEN

Jazzens førstedame

Dee Dee Bridgewater
Kulturhuset, 24. januar

6

PERNILLE DEHLI

pdehli@online.no

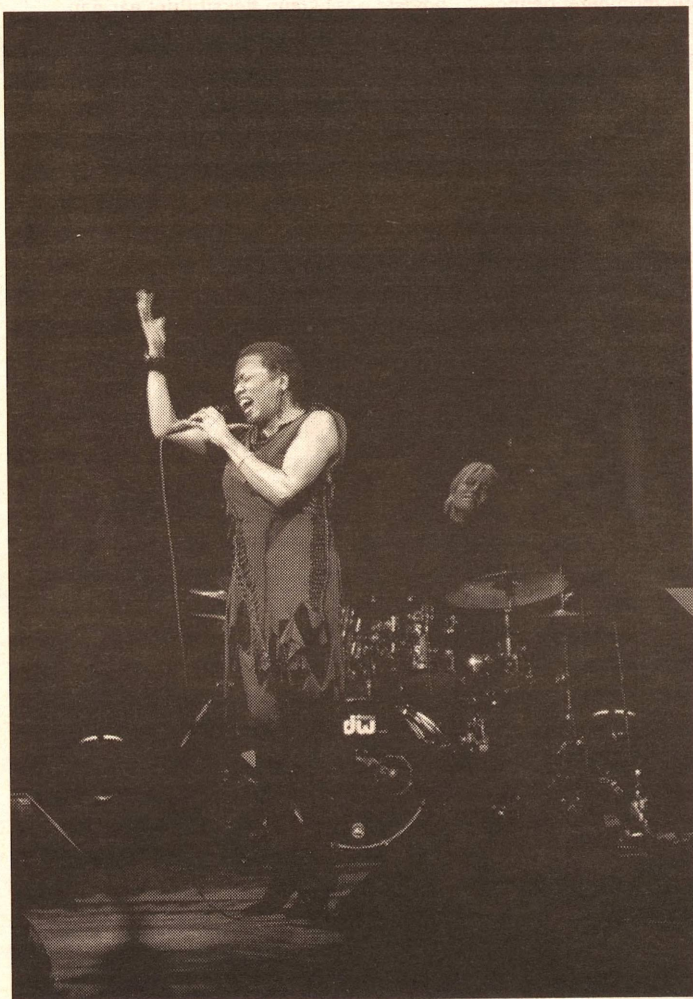

Foto ERIK KASPERSEN

konsert Det er lett å ty til klisjeer når man skal beskrive kanskje den beste konserten man har vært på i hele sitt liv. Men i redsel for å være spektakulær og overdådig, så må jeg si at å oppleve den amerikanske jazzsangerinnen Dee Dee Bridgewater under Nordlysfestivalen var en utrolig, fantastisk, nydelig og uforglemmelig opplevelse. Superlativene står i kø. Musikken var for det meste av Kurt Weill, men gamle storheter slik som *Just remember the first Kiss*, *Speak low!* og *This is new* ble også fremført.

At Dee Dee tok salen med storm hersket det ingen tvil om, og på slutten av konserten stod hele salen og danset med til bandets toner. "I'm the Tina Turner of jazz", slo hun fast med et stort smil. "Jeg er her for å bevise for dere at en kvinne på over 50 år også kan være sexy", ropte hun ut mens hun hikstet av latter.

Det virket som om den amerikanske jazzsangerinnen fra første stund følte en nærhet til sitt nordnorske publikum, og hun fortalte lykkelig at hun aldri hadde vært lengre nord før, og i tillegg

krysset hun til stor jubel fingrene for at Tromsø skulle få vinter OL.

Bridgewater hadde med seg tre strålende musikere, Thierry Eliez (piano/hammond), Ira Coleman (bass) og Hans van Osterhaut (trommer), som alle fikk vist hva de kunne, og sammen koste de seg på scenen. Det lyste glede og humør fra begynnelse til slutt, og det tok ikke lang tid før det smittet over på publikum.

9/8 og 11/16

Farmers Market

gjester: vokalkvartetten Ladena
Rica Hall, 22. januar

5

GLENN FAGERVIK

glennster@stonerrock.net

konsert Farmers Market har sitt utspring fra Jazzlinja i Trondheim og begynte tidlig på nittitallet og blande ulike former for jazz med balkansk folkemusikk. Hver for seg har medlemmene gjort store ting med band som The Source (Finn Guttormsen – bass), Transjoik (Nils-Olav Johansen – gitar, vokal og effekter) og Supersilent (Jarle Vespestad – slagverk). Stian Carstensen (trekkspill, gitar, banjo, effekter og fløyte) har spilt med og produsert et hav av band og artister, og saxofonist Trifon Trifonov

Foto ERIK KASPERSEN

IKKE BARE BØNDER: En konsert som burde være obligatorisk for (blå)rockere som har låst seg fast i 4/4-takt og går seg vill i det musikalske landskap dersom låtene har mer enn fire akkorder.

er en av Bulgarias mest anerkjente saxofonister.

Gutta tar som sagt utgangspunkt i jazz og Balkan og leker seg frem til musikk vi ikke hører ofte. Taktarter som 5/4, 1/16 og 9/8 er ikke uvanlig for bandet, og da de for tolv år siden måtte telle takter for å ane hvor de var i låta, har de nå rimelig kontroll over hva de holder på med, selv om det for oss i salen noen ganger er rimelig ubegripelig hvordan de behersker det de gjør. Tempoet er høyt og tema- og taktskifter forekommer også relativt hyppig. Musikken er en hybrid av mye rart, og det er heller ikke unaturlig å

flette inn melodier av både Beatles og Led Zeppelin. Og de gjør Aquas *Barbie Girl* med bulgarsk tekst i en versjon som Lene Nystrøm sannsynligvis ikke ville kjent igjen, til publikums forlystelse.

Farmers Market gjør de mest fantastiske ting med stor overbevisning, og da gjør det lite at noen i bandet detter av lasset noen ganger, de er jo tross alt mennesker og ikke maskiner.

Men bandet var ikke alene. Med seg på omtrent halvparten av konserten hadde de med seg den kvinnelige bulgarske vokalkvartetten Ladena. Og de imponerte stort med vokalklanger

som er hinsides noe av det vi vanligvis er vant med her oppe i det kalde nord. De gjorde en del tradisjonelle bulgarske sanger på tradisjonelt vis og en del ting med Farmersk vri.

Når jeg likevel ikke gir full pott til denne svært så uforglemmelige, fantastiske og til tider hysterisk morsomme konserten, er det fordi jeg mistet litt interesse underveis i den mer tradisjonelle bulgarske delen og at jeg fra sikre kilder at bandet slapp seg enda mer løs dagen etter.

Søvndyssende

Madredeus

Kulturhuset, 22. januar.

3

EIVIND B. STRAND

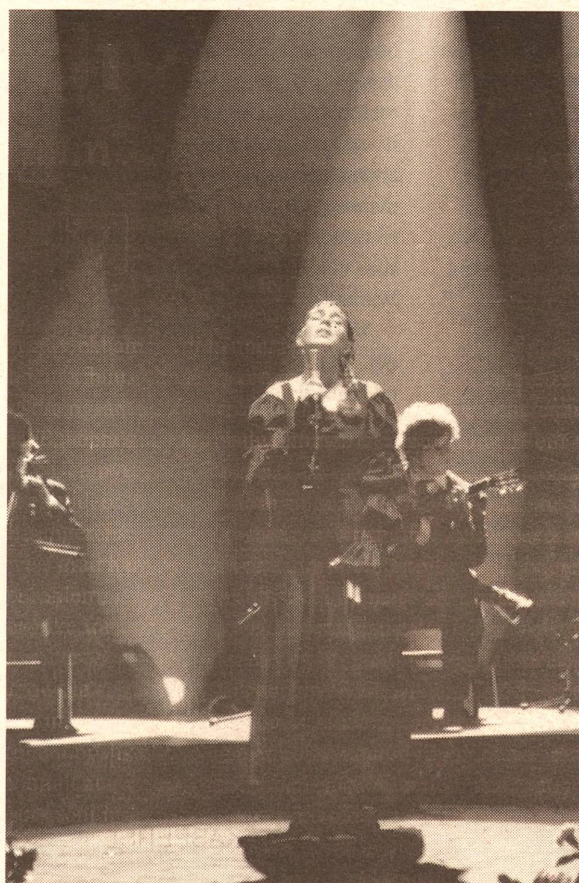
eivind@utopia.no

konsert Nordlysfestivalen markerte slutten på en tilsynelatende endeløs verdensturne for den portugisiske sekstetten Madredeus, noe arrangørene også stolt påpekte ved å vise fram en gedigen turneposter, hvor Tromsø var oppført helt sist i et mildt sagt imponerende program; 150 konserter i 25 land, fordelt på flere år sier litt om populariteten til disse seks begavede musikantene. Moderne arrangert fado og tradisjonsbundet melankoli gjennom tilgjengelige melodier har skaffet dem trofaste fans over hele kloden.

Men turnelisten sier også noe om et sett innøvd til fingerspissene. Et

show framført utallige ganger, og som dessverre også i Kulturhuset gikk på autopilot. Selv om frontfigur Teresa Salgueiro & co leverer solide prestasjoner i alle ledd, blir det så stillestående og fargeløst at du som tilskuer nærmest blir redusert til et nøytralt øyenvitne og ikke en aktiv deltaker. Noe som er synd. Jeg måtte bare innse hvor ufattelig stort det egentlig var i høst, da fadoprinsessen Mariza besøkte Tromsø. Hun evnet ikke bare å involvere publikum med ektefølt scenesjarm og morsomme opptrinn, hun viste også spenning og dynamikken i den portugisiske fadoen – fra lengselsfull tristesse til oppstemt håp og lystige slårter.

Det maktet ikke Madredeus, i hvert fall ikke på denne konserten, som for meg virket som en ren transportetappe. Men jeg sov i det minste godt den natten.

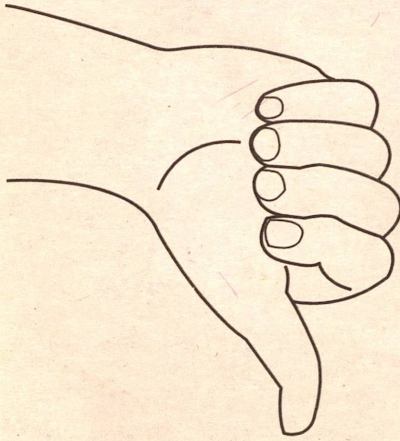
MUSIKALSK TRISTESSE:

Madredeus, med Teresa Salgueiro i front, virket slitne og klarte aldri engasjere vår anmelder under verdensturneens avslutningskonsert.

Foto MADREDEUS

Filmduellen

The Last Samurai

Eivind

Gjennomhypet stilstudie i pompøst føleri

Eivind Biering-Strand: Grei tidtrøyte, spør du meg.

Christian Grevstad: Egentlig er det lenge siden jeg har kost meg så mye på kino. Det er lett å like Tom Cruise i denne rollen. Og filmen blir aldri uengasjerende.

E.B.S.: Egentlig burde jeg like *Den siste Samurai*. Det er jo teknisk utsøkt historiefortelling med høy kvalitet i alle ledd. Dessverre må den på død og liv være en emosjonell grisesuppe, noe den riktignok gjør med bravur. For her står nemlig klisjeene i kø; Den innfødte gutten som knytter nære bånd til Tom Cruise, Samuraien som forelsker seg i ham (tidligere drepte han mannen hennes) og selvsagt det avgjørende oppgjøret mellom Cruise og hans tidligere overordnede. Når jeg på toppen av det hele ser samuraiboss Katsumoto bli skutt nesten 1000 ganger før han endelig faller av hesten og dør, skjer det noe med meg. Jeg blir uengasjert.

C.G.: Hvis filmen ble bygget på klisjører, så var det såpass tilbakeholdt at det ikke ble noe problem for meg. Filmene legger ikke noe vekt på det "nære" forholdet som du tillegger Cruise og gutten. Og Cruise ga ikke enken så mye som et kyss en gang, så vidt jeg kan huske.

E.B.S.: Nå er du ute å kjøre. Dette er Tom Cruise egotrip på cruisekontroll. Jeg ville gitt mer spillerom til Ken Wantanabe som er en åpenbaring i denne filmen. Hans rollefigur Katsumoto er både

humoristisk, balansert og har en dybde Captain Algren ikke helt matcher. Hvorfor skal vi på død og liv se handlingen gjennom denne amerikanerens øyne? Dette fører til et distansert bilde av samuraifolket, som riktignok er opphøyet og rent, men som vi aldri helt forstår. For meg dette Wantanabes's film.

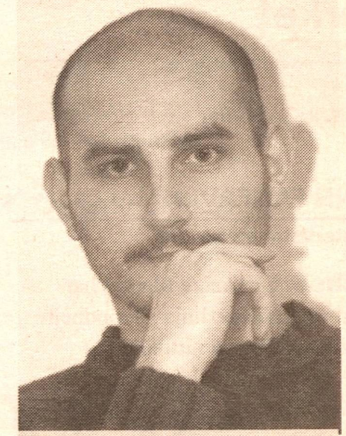
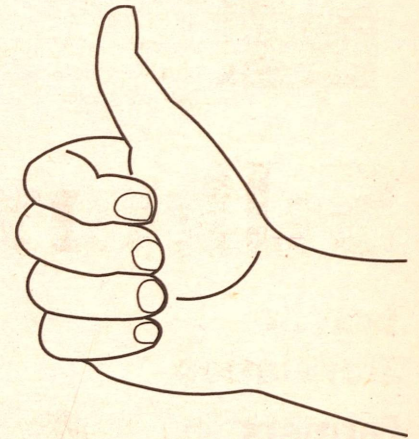
C.G.: W. er briljant. Ingen tvil om det. Han har utstråling. Men det er jo en Hollywood film, må vite. Har du forresten fått medisinen dine i dag? Cruise, betyr penger i kassa, vettu.

E.B.S.: Moroklumpen.. Jeg trengte medisiner for å lide meg gjennom dette makkverket.

C.G.: Den kanskje viktigste grunnen til at jeg likte *Den siste Samurai*, er det gode manuset. Det jeg mener med det er ikke nødvendigvis at det er noe slående originalt eller overraskende med filmen, men at filmens handling drives framover hele tiden. La meg f.eks. prøve å eksemplifisere med de mye forhatte samlebandsfilmene i *Rambo*-trilogien: Handlingen drives hele tiden fremover ved at man får presentert nye problemstillinger gjennom filmen, og når publikum begynner å kjede seg fordi de vet hvor det bringer hen, så

skjer det en ny utvikling; en ny scene som man ikke kunne forutsi fra den forrige. Mer enn hundre filmer lages hvert år i Hollywood, som jeg finner uutholdelig kjedelige fordi manuset eller filmatiseringen er så døv at du skjønner filmens progresjon før den er gått halvveis. Filmer som *Lara Croft*, *Charlie's Angels* og *Kill Bill*, sliter med en ekstrem grad av forutsigbarhet, men også relativt velfungerende filmer som *Pirates of the Caribbean*. Her er det *Den Siste Samurai* imponerer: Hver gang jeg trodde jeg visste hva filmens prosjekt var og hva som kom til å skje framover ble jeg positivt overrasket. I begynnelsen er f.eks. Tom Cruise offiser i samarbeid med den japanske hæren, men før du vet ordet av det blir han tatt til fange av en gruppering Samuraier.

E.B.S.: Enig i at historiefortellingen er strøken. Men likevel er du som tilskuer nødt til å godta premisset om at samuraiene er gode og at keiseren og hans grusomme hær er onde. Det er politisk korrekt og desperat lagt opp til at vi skal få sympati for det ville og noble minoritetsfolket i deres håpløse kamp for frihet og respekt. Det er et velment episk kjærlighetsbrev til en vakker

Christian

Det er ikke ofte jeg lar meg rive med, men denne filmen klarte det

kultur som dessverre imploderer i et anstrengt manus med hule karakterer.

C.G.: Filmene handler om ære. Jeg kan ikke kritisere det.

E.B.S.: Vil du se samuraier, ser du noe av Kurosawa. Vil du se slagscener og krig, ser du *Ringenes Herre* om igjen. Som sagt er det ikke noen dårlig film. Du har bare sett det før. Alt sammen.

C.G.: Joda, *Ringenes Herre* er bedre. Men som du også vet, går det jo an å se mer enn en film. Og den første slagscenen (bildet nederst), har en helt unik energi ved seg.

E.B.S.: Jeg vil si pompøs energi. For spesielt i slagscenene smøres det tjukt på, med spektakulære kruttsalver, nærkamp og hoderulling i slow motion, saftig akkompagnert av Hans Zimmers malende temamusikk. Dette kunne like gjerne vært en superheltefilm. Tom Cruise kaster seg unna kuler, mens de andre er redusert til slaktofre.

C.G.: Noen vil synes den er pompøs. Men den er meget vellaget. Og dette er en anti-krigs film. Det i motsetning til noe sånt som det Oscar-nominerte kjafset *Master and Commander*, som fremstiller krig som konfliktløs, og således vil bli hyllet langt inn i det Hvite Hus, med full støtte av Pentagon. *Den Siste Samurai* derimot, fremstiller krig som en noen ganger uunngåelig grusomhet.

i DVD-spilleren

The Thin Blue Line (1988)

Dokumentarfilmen *The Thin Blue Line* er historien om et korrupt rettssystem besatt av tanken på å hevne drapet på en politimann i 1976. Resultatet var at uskyldige Randall Adams ble dømt til døden, mens den skyldige gikk fri og drepte igjen. Errol Morris sin uanstrengte regi lar rettsapparatet gjøre seg selv til latter. Adams-saken er (sammen med den rystende Dale Akiki-saken fra 90-tallet, og nå nylig Michael Jackson-saken) et dystert eksempel på hvorfor man ikke skal ta sin rettsikkerhet for gitt. Philip Glass sin enestående filmmusikk bidrar til denne viktige filmens styrke.

Mission to Mars (2000)

En av de siste års mest utskjelte filmer er for tiden brennaktuell; og den er langt bedre enn sitt rykte. Eller for å si det med filmkritiker Armond Whites ord: "Enhver anmelder som slakter *Mission to Mars*, verken forstår eller liker film." Det White mente var at *M2M* er et godt eksempel på visuell historiefortelling: Det er bildene, ikke dialogen, som driver historien; og film som kunstform, baserer seg jo nettopp på bilder. Regissør De Palma er sammen med David Lynch en av de få av dagens filmskapere som tar dette på alvor. Det er en vakker, poetisk visjon som fortjener en sjanse.

C.G.

Silkemyk Tristesse

Lost in Translation

Regi: Sofia Coppola
USA (2003)

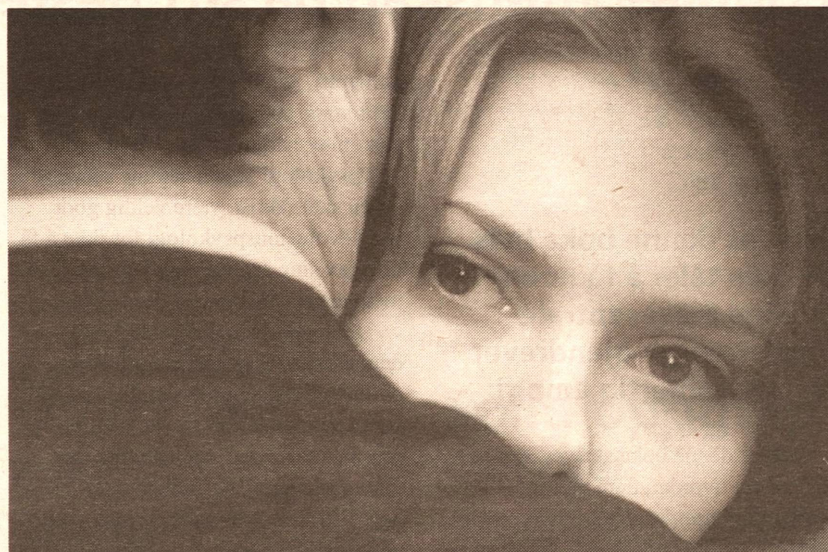

EIVIND B. STRAND
eivind@utropia.no

film Jeg tror alle føler det noen ganger: Den kvelende tomheten i hverdagslivets endeløse trivialiteter. Det å være en fremmed i sitt eget liv, å verken forstå eller bry seg om det som skjer rundt en. Det å være ung, på terskelen til voksenliv og ansvar, frykten for å låse seg fast i snøringer og ekteskap. Jeg tenker mye på dette, og tror kanskje det var grunnen til at jeg forelsket meg så voldsomt i Sofia Coppola's siste film, *Lost in Translation*.

Det er rent ut en hjerteskjærende, intelligent og samtidig morsom beretning om ensomhet og et pussig vennskap som starter på et hotell i Tokyo. To plagede sjeler møtes tilfeldig under et tilfeldig helgeopphold i stormetropolen. De møtes i baren. Og de begynner å snakke.

Hun (Scarlet Johansson) er i 20-årene, nygift, nyutdannet med filosofigrad fra Yale, i livets vår. Her på reise med mannen, en fremgangsrik motefotograf med hele verden som lekegrind. Han er uheldelig arbeidsnarkoman, noe som gjør henne til femte hjul på vogna, oversett og tilsidesatt alene på hotellrommet.

Han (Bill Murray) er over 50, en halvveis pensjonert filmstjerne, tydelig livstrett og desillusjonert, fastlåst i et følelseløst ekteskap og fremmedgjort fra barna sine. Han er piss lei Hollywood og har på toppen av det hele degradert seg til å gjøre whiskey-reklame for (mye) penger, en jobb han hater intenst.

De er begge ensomme, søvnløse, på flukt fra, eller på leting etter en høyere mening med det hele. Overlatt til seg selv midt i svarteste Tokyo, en fremmed utpost og en merkelig kultur, finner de hverandre på hotellet, som blir en fortrolig luftlomme for trøst og vennskap, et utgangspunkt for oppdagelsesferd i storbyen og for

samtale om de store spørsmål i livet. Akkurat den typen samtaler du bare opplever med fremmede, den typen samtaler hvor du i alkoholtåka kan finne på å bryte ut: – det føles som jeg har kjent deg hele livet!

Du aner selvsagt en romantisk spenning, men ingen av dem søker sex eller et nytt forhold. Bare godt selskap fra noen å snakke med i et kaotisk kulturkrasj av fremmede.

Mer er det ikke. Plottet er like enkelt og uskyldig som det er et blendende mesterverk. Drivkraften i Sofia Coppola's andre film er sugende stemning og nakne, men takk gud så levende karakterer!

Bill Murray spiller ikke "Bill Murray" – komedietrynet slik vi kjenner ham, men gir oss et til fingerspissene nyansert, finstemt og følsomt portrett av en falmende mann i midtlivskrise. Han er så skreddersydd for rollen at det er til å gråte av, noe jeg også gjorde, og det ville vært en kulturell katastrofe om Oscar-idiotene overser mannen, som også gjennom filmer som *Rushmore*, *The Royal Tenenbaums* og *Groundhog Day*, har vist at han er en karakterskuespiller utenom det vanlige.

Coppola, som også i debutfilmen *The Virgin Suicides* viste prov på sensasjonelt talent bak kamera, tar oss med inn i en drømmelignende verden med stilfulle utsnitt av japansk kultur, akkompagnert av et nydelig soundtrack. Det er tålmodig og lavmælt historiefortelling med dype avgrunner av melankoli og smerte, og selv om den hvisker sitt budskap heller enn å rope det, er det nok til å ta pusten fra deg.

Lost in Translation er kanskje mollstemt. Men du vil treffe to mennesker du ikke kan unngå å bli glad i. Og den inneholder varme og håp for en hel vinter.

Fem millioner kritikere i hele verden vil med stor entusiasme fortelle deg om hvilken fantastisk opplevelse dette er. Jeg kan bare slutte meg til dem. Ord strekker nemlig ikke til.

Ubehagelig voldsstudie

Elephant

Regi: Gus van Sant
USA (2003)

film Finnes det noen som helst unnskyldning for å gjenskape de tragiske hendelsene på *Columbine High School* som en globalt distribuert filmproduksjon? Det eneste som kan forsvare et slikt prosjekt, er hvis det bidrar til å redusere sjansene for at noe slikt gjentar seg. Noe annet ville være skamløst spekulativt.

Gus Van Sants *Elephant* utspiller seg på en High School. Men det er ingen "High School Film". Den som forventer seg intriger og handlingsfremdrift ala *The Breakfast Club*, *American Pie* eller *Varsity Blues* vil trolig bli skuffet. Som "High School

Film" har *Elephant* mer til felles med Brian De Palmas humanistiske *Carrie*, en film som var både High School film, billig horror og kvalitetsfilm.

Van Sant hever filmen ved å gå inn før massakren og beskrive

prosesser som leder opp til drapene. Han viser hvordan uansvarlige og fraværende foreldre, samt den nådeløse mobbingen innen elev-hirarkiet, skaper grobunn for umenneskelige

handlinger. Van Sant viser oss ikke hvordan

historien ender. Det er hvordan den starter som er interessant.

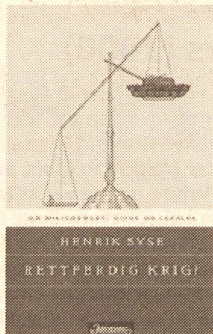
Filmen er bygget opp rundt vedvarende, langsomme kamerakjøringer gjennom skolens ganger. Disse kjøringene understreker skolens repeterende, monotone hverdag og gir filmen en spesiell, sørgmodig stemning fram mot det uunngåelige klimakset vi vet må komme. Å benytte seg av et mobilt kamera så mye som Van Sant gjør i *Elephant*, er ikke alltid like vellykket (*Russian Ark* beviste det med glans), men her fungerer det.

Selv om *Elephant* kanskje ikke bidrar med noe revolusjonerende nytt – filmkritiker Charles Taylor utnevnte den nylig til vinner av årets "Keiserens Nye Klær Pris" – så er det en uvanlig sterk historie, fortalt på konstruktivt vis.

Christian Grevstad
chrsgrev@hotmail.com

God norsk guide

Rettferdig krig? – Om militærmakt, etikk og idealer
Henrik Syse
Aschehoug

Lettlest, men veloverveid innføring i teorier om rettferdig krig

bok Jeg syns Henrik Syse på en veldig god måte bruker sin bakgrunn som filosof i denne boka; han bruker filosofiens styrke – klare avgrensninger, ryddige modeller og en velutviklet evne til å se det prinsipielle – men klarer samtidig å anvende dette apparatet på et veldig viktig empirisk

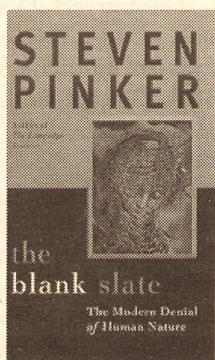
felt, nemlig krig.

Men det er ikke krig generelt som opptar Syse i denne boka, men mer spesifikt teorier om rettferdig krig, og størstedelen av boka er en innføring i denne teoritradisjonen, som kan føres tilbake til Cicero og Augustin. Boka er mer lærebokaktig enn en kan tro ut fra innpakninga, men Syse legger ikke bare fram, han diskuterer også ganske inngående selve teoriene og bruker med hell det analytiske rammeverket til å kaste lys over flere moderne konflikter. Og til tross for at etikk er et akademisk fag, så er alltid den konkrete etiske analyse i siste instans avhengig av personlig skjønn, og her syns jeg boka har sin styrke; Syses analyser har

ikke det utopiske preget som preger mye politisk filosofi, men er samtidig ikke bundet av den statsvitenskapelige tvangstrøya som kaller seg selv "realisme". Det lærebokaktige til tross, boka virker ikke primært myntet på intern akademisk bruk, men henvender seg til den allmenne leser og er lettlest (og det er bare ment som et kompliment!) Så jeg nøler ikke med å anbefale Henrik Syse som en stødig norsk guide til denne både ærverdige og viktige tradisjonen, for denne boka kan hjelpe noen hver med å tenke klarere om et dessverre svært så aktuelt emne.

NIELS PETTER PETERSEN

Populærvitenskap på sitt beste

The Blank Slate
Steven Pinker
Viking, 2002

Ikke les denne boka hvis du ikke tåler å få noen av dine mest sentrale oppfatninger gjendrevet av ubarmhjertig empiri.

bok I denne boka skriver Steven Pinker om hvordan flere vanlige oppfatninger om sentrale temaer som politikk, barneoppdragelse, kunst og vold krasjer ganske brutalt mot nyere teorier om menneskets natur, teorier basert på evolusjonslæren. Boka er ment for et amerikansk publikum, og noen av de mer ekstreme synspunktene som Pinker argumenterer mot, er nok ikke så vanlige i norsk tankeliv (som at motivasjon for voldtekt ikke henger sammen med sex, men et ønske om å undertrykke kvinnekjønn

generelt). Allikevel, også i Norge er det mange som får politisk korrekte rykninger når en bruker "evolusjon" og "psykologi" i den samme setningen, og en skal faktisk være veldig godt inn i evolusjonspsykologi for ikke å få noen av sine sentrale oppfatninger om mennesket tilbakevist i denne boka.

Det jeg syns er det beste med denne boka, er at når den utfordrer og diskuterer sentrale sammenhenger som alle mennesker har en mening om, så holder den seg hele tida nær faktagrunnlaget, og Pinker viser hele tida videre til ny forskning som underbygger påstandene hans. Og, som han selv skriver, så forsøker han ikke å argumentere for noen bestemt politisk eller moralsk løsning på de spørsmåla han skriver om, men skiller hele tida veldig skarpt mellom det vitenskap kan svare på (hvordan noe er) og det den ikke kan svare på (hvordan det bør være), og forsøker bare å få faktagrunnlaget riktig. Men gjennomgangen hans viser at mange

sentrale oppfatninger om hvordan mennesker faktisk fungerer får en ublid skjebne fordi de – ofte ubevisst – er basert på feilaktig empiri. Som for eksempel at mange har tar som et *a priori* utgangspunkt at kilden til vold ikke kommer innenfra ("mennesker er gode"), helt uavhengig av faktiske undersøkelser. Pinker viser hvordan denne tenkningen leder til ikke bare feilaktige, men også skadelige oppfatninger (som i dette tilfellet at det må være noe annet som fører til onde handlinger av mennesker, og her kan en da putte inn sitt favoritt-hatobjekt, som media, kapitalisme eller moralsk forfall i samtiden).

Dette er altså ikke en lett-bok om hvorfor kvinner kan lese kart og menn ikke snakke om følelser, men en solid populærvitenskapelig innføring i oppdatert forskning fra en fremragende formidler.

NIELS PETTER PETERSEN

Cunt-diva tilbake

Victoria Beckham

Let your Head Go
Regi: Sophie Muller.

3

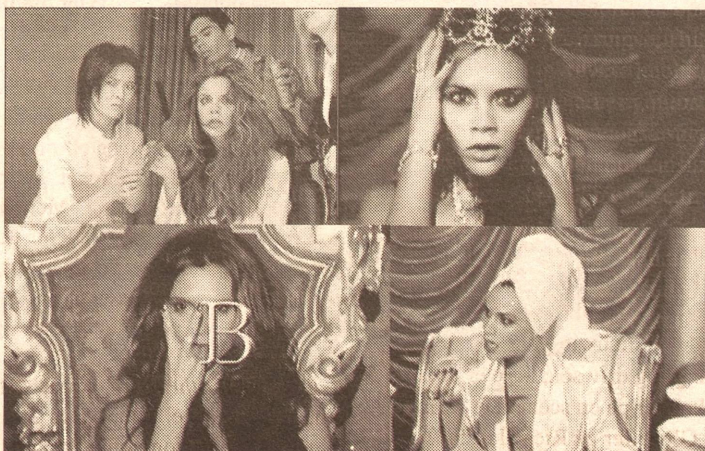
musikkvideo Victoria Beckham har en ny video. Denne gangen er hun tilbake med en brukbar låt, som også debuterte på 3. plass i England, hennes høyeste plassering noensinne. Den nye singelen akkompagneres av en video som er ment å rette på posh-sangerens latterliggjorte image. Til en viss grad har Victoria Beckham et imageproblem. Hun har blitt en slags poster-pike for bitch-generasjonen. Med den nye videoen til *Let Your Head Go* ville Beckhams team gjøre narr av imaget hennes som en steinrik, arrogant posh-cunt. Fru Beckham har selv uttalt at det er for lite av den slags selvironi i dagens popindustri.

Og det har hun sikkert rett i. I det hele tatt er det en fin idé. I videoen fremstilles Beckham som en motebesatt, ond diva. Hun lyssettes og sminkes for å fremheve de mest ubehagelige assosiasjoner vi har

til henne. Men til tross for at hun ser bedre ut på lenge (hun har lagt noen ekstra kilo på den anorektiske kroppsbygningen), så er det ingen som

offentligheten som Posh.

Det burde også veteranregissør Sophie Muller (bla. Pinks *Family Portrait*) ha sett. Men det hun i alle

ønsker å se på en popstjerne som er lyssatt for å se ut som en heks. Spesielt for en med ett så skjørt forhold til

fall kan krediteres med er en strålende svart-hvitt sekvens med en skaut- og solbrillebærende Victoria Beckham,

på vei ut fra sykehus omgitt av paparazzifotografer. Men i stedet for å smøre på, og fremstille damen verre enn hun har blitt fremstilt før, burde man kanskje heller gjort en feel-good video med en blid Beckham. Jeg tror det hadde vært langt bedre for hennes platesalg og offentlige persona. Selv for de som skjønner selvironien (som tross alt bør være de fleste), så vil det dominerende ubevisste inntrykket av divaen være negativt. Så negativt at kan bidra til en ny runde juling for hennes offentlige image.

Videoens siste bilde, hvor Beckham viser V-tegnet (se bildet), er et hardtslående, funky øyeblikk i en ellers ikke helt vellykket video.

CHRISTIAN GREVSTAD

i CD-spillere

Mark Lanegan Band
– Here comes that weird chill (2003)

Mark Lanegan var i en årrekke vokalist i et av Seattles mest forbigåtte band, Screaming Trees. Han har etter Screaming Trees gjort en mengde gode soloalbum, samt gjort et og annet innhopp i Queens of the Stoneage. På denne godbiten har han lekt seg i studio med kompiser fra blant annet Queens of the Stoneage, Masters of Reality og Eleven. Det er ingen klassiker, men et fint, lekende og eksperimentelt halvtimelangt album der han får vist hvorfor han er en av rockens fremste vokaler. G.F.

Klassikeren
Screaming Trees
– Uncle Anesthesia (1991)

Et album som druknet i kjølvannet av Soundgarden, Pearl Jam og Nirvana i 1991, men som ikke på noen måte står noe tilbake for de nevnte bands kritikerroste album dette året. Snarere tvert i mot. Albumet fikk glimrende kritikker, men bandet fikk ikke sitt gjennombrudd før Sweet Oblivion året etter. Plata er produsert av Terry Date og Soundgardenvokalist Chris Cornell. Sistnevnte gjester på blokkfløyte på Lay your head down.

Uncle Anesthesia er et obligatorisk album for alle som hevder at de liker rock. G.F.

musikk-kommentaren
Den nye vinen

Det er i disse dager stor ståhei omkring den nye generasjonen norske låtskrivere, om hvor flott norsk rock er blitt og ikke minst om hvor flotte låtskrivere vi nå begynner å frembringe. Man trekker frem eksempler som Christian Ingebrigtsen og Erik Faber, man regner Anne Hvidsten som noe av det mest lovende vi har fått oppleve på mange år, og sannelig skal ikke Kurt verdenslanseres også, i markeder som Island, Belgia og Polen. På toppen av det hele må vi slite oss gjennom den mentale torturen det er å innse at Bjarne Brønno allerede på en uke solgte til gull - 25.000 eksemplarer, dere - av sin plate med Åge-covere/parodier.

Men kanskje vi vil bedras. Hør på Christian Ingebrigtsens debutalbum, for eksempel, om ikke direkte lovprist, så jevnt over omtalt som en verdig solodebut, et naturlig steg videre. Samtidig ruller tittelsporet *Take Back Yesterday* over alle landets radiostasjoner, selger som om det skulle være comebacksingelen til Smashing Pumpkins eller Jimi Hendrix tilbake fra graven. Og ikke et øyeblikk stopper noen opp og tenker, "dette høres jo helt forferdlig ut?" - noe det jo faktisk gjør. Den musikken band som Savage Garden og The Lighthouse Family rett og rimelig slaktes for hver eneste gang de slipper plate, mottas som helt grei så fort den kommer fra en norsk artist.

I realiteten, derimot, er det snakk om en type popmusikk så såpeglatt og utvasket at en ikke engang kunne vasket seg med den, en type popmusikk som overhodet ikke tilfører den norske musikkindustrien annet enn nye fiaskoer på utenlandsfronten. Noe det kanskje er like greit å venne seg til med en gang, norske vokaler holder uansett ikke mål på engelsk uansett. Du skal ikke se lenger enn Black Diamond Brigades på grensen til groteske forsøk på å gjenskape en Kiss-klassiker for å se akkurat den samme tendensen - og det attpåtil fra en utenlandsk satsing på norske musikere.

På toppen av fjellet sitter Erik Faber, den nye gullgutten. Med nytt album under beltet skal han erobre verden, med en blåkopi av nøyaktig den samme softrocken Kent så til de grader har mislykkes internasjonalt med fem ganger tidligere. Men norske kritikere elsker, loverpriser, hyller det, slik de gjør hver gang. Livsløgnen resten av Europa vokste fra på nittitallet, den gemene og nederverdige, på grensen til latterlige livsløgnen at rocken var død, at rocken kunne, at rocken i det hele tatt trengte å reddes - den har ikke engang nådd frem til Norge. Og mens vi venter, later vi som ingenting.

Og kjøper rått hver eneste plate norske platemoguler spy ut, komplett med presseskriv om revolusjon og internasjonale gjennombrudd. Det slår like feil hver gang. Du skal se det ikke selges mange Christian Ingebrigtsen-plater i England denne gangen heller - selv om det står "Formerly of A1" på en liten klistrelapp på coveret.

Lettvektere
Franz Ferdinand

Franz Ferdinand
Domino Records

2

Tidvis tøft
Bonk

Western Soul
Racing Junior

4

Solid oppgulp
Gluecifer

Automatic thrill
Sony Music

4

plate Ryktet vil ha det til at disse fire herrer fra Glasgow, Skottland, skal endre livet mitt. Det skal de

gjøre ved hjelp av denne platen. Det er utrolig hva en turné som oppvarmere for herrene i fantastiske Interpol kan gjøre for ryktet ditt, og med denne platen er selvfølgelig toppen av det store, britiske hype-isfjellet nådd. De er kort sagt et nytt band i rekken av snørrvalper som spiller moderne, fengende rock, som i likhet med sine forgjengere i The Coral, Hot Hot Heat, The Vines, The Yeah Yeah Yeahs og talløse andre er umenneskelig kjedelige.

Franz Ferdinand høres kort fortalt ut som The Strokes. Vokalist Alex Kapranos gjør ikke engang et forsøk på å skjule sin skamløse etterlikning av The Strokes Julian Casablancas, og bandet stjeler (mellom de uten unntak særdeles Strokes-inspirerte gitarriffene) rått fra band som Stereolab og Belle & Sebastian i et forsøk på å skape et visst særpreg.

Dette mislykkes de dog til fulle med. Låtene er alle som en kjedelige og uinteressante, og føyer seg glatt inn i rekken av band NME elsker den ene uken, og glemmer etter et par. Dette er et band som kommer til å prege første halvdel av 2004 i utvalgte kretser, deretter gjøre noen festivaler, før andrealbumet flopper og de går i glemmeboka (Andrew W.K., noen?). Du kan like godt lytte til erfaring og glemme dem først som sist.

CHRISTOPHER O. SØRLIE

plate Kung Fu Girls var et av de kuleste banda i norsk rock på første halvdel av nittitallet. Anal

Babes var ikke langt etter. Bonk har sitt utspring i begge disse banda, så forutsetningene for debuten *Western Soul* skulle være gode.

Bonk blander sjangere og putter det i en musikalsk kjøkkenmaskin. Resultatet blir Bonk. Popmelodier med fete rockriff med masse vreg og fuzz, korte gitarsoloer, punkholdning og et og annet elektronikatilløp kan være en beskrivelse. Uansett er Bonk et band som ikke vil eller kan bli satt i bås, for variasjonene og mangfoldet er stort. Men å kalle det rock kan vel uansett ikke være spesielt misvisende. Det er korte og konsise låter og få lange og tværende instrumentalparti her, noe ti låter og 28 minutter tyder på.

På sitt beste er *Western Soul* meget bra, i låter som *Wasted Love* (for et riff!), *Policecar* og den eksperimentelle instrumentalen med den fine tittelen *The Monkeyking creates Havoc in Heaven*. Og man må heller ikke glemme radiohiten *Waitin' in a car*. Men plata har også sine svært uinteressante øyeblikk. Noen låter går rett forbi uten å fange oppmerksomheten min.

Konklusjonen blir at materialet er noget ujevnt, men vitner om et band med energi og driv som bare er nødt til å være konger på en scene. De varmer opp for Gluecifer på Rica Hall 5. februar og jeg har en mistanke om at de ikke står noe tilbake for de selverklaerte rock-kongene live.

GLENN FAGERVIK

plate Jeg må innrømme at jeg aldri har vært overbegeistret for Gluecifer, og at denne anmeldelsen

skulle gi dem en slags siste sjans til å gjøre min skepsis til skamme. Til tross for en viss optimisme, ble de fleste av mine fordommer bekreftet ganske fort. Opplagte låtstrukturer, rett frem riff, og en del lamme (nesten pinlige) tekster. Man skal jo være litt anteneløs for å ikke skjønne at det er slik det skal være, men så er det hvertfall sagt det alle tenker men ikke gidder å si.

Det er nemlig for lengst avgjort at Gluecifer er et synonym til "rock and roll", så at de ikke er verdensmestre i banebryting innenfor sjangeren er derfor logisk. Deres selvpålagte oppgave er å definere nettopp hva rock er for noe, og da forventer vi ikke originalitet, men solid oppgulp. Og plata kommer seg etter hvert, for det er et seriøst stykke håndverk, og ikke noe kimse objekt. Mange av låtene viser seg å tåle opptil flere gjennomhøringer, og kanskje de til og med tar seg opp etter hvert som man greier å legge av skepsisen. *A call from the other side* er albumets kanskje beste låt, og det fins en del andre potensielle hits, men som helhet er dette preget av rutine fremfor eksperimentering. Men det er god rutine, og som musikere er det lite å utsette på Gluecifers prestasjoner, som er velkjent for gode live opptredener. 5. februar er nok derfor en dato å glede seg til for fansen.

Automatic thrill er bandets femte album, og må vel kunne sies å befeste Gluecifers posisjon som kings of rock, selv om det verken tilfører mye nytt eller beveger bandet i en revolusjonerende retning.

ANDREAS MYRVOLD

CHRISTOPHER O. SØRLIE